

HØRINGSSVAR FRA BØRNS VILKÅR • JUNI 2022

Høringssvar vedrørende forslag til Barnets Lov

Forord

Børns Vilkår har siden 1977 arbejdet for at sikre, at intet barn i Danmark svigtes – hverken af barnets nærmeste voksne eller samfundet.

Børns Vilkår bifalder derfor regeringens ambition om, at udsatte børn og unge skal hjælpes tidligere og bedre end i dag.

Det kræver en gennemgribende reform af de juridiske, økonomiske og ikke mindst kulturelle strukturer og normer, der ligger til grund for barnets møde med det kommunale system.

Forslaget til Barnets Lov indeholder mange af de elementer, som vi i Børns Vilkår med sikkerhed ved, er med til at sikre en god sagsbehandling, hvor børnene og de unge føler sig inddraget, forstået og respekteret, hvilket er helt afgørende for, at de sociale indsatser understøtter barnets eller den unges trivsel og udvikling.

På en række punkter når lovudkastet desværre ikke i mål. Vi håber derfor, at Børns Vilkår anbefalinger i dette høringssvar tages i betragtning – så vi sammen kan nå målsætningen om, at ingen børn skal svigtes i 2030.

Med venlig hilsen

Rasmus Kjeldahl, direktør.

Børns Vilårs mærkesager

01

Bedre børneinddragelse

Kommunen skal som det klare udgangspunkt tilvejebringe og inddrage børn og unges holdning og synspunkter ved samtale. I særlige tilfælde, og efter barnets ønske, og hvis det i øvrigt vurderes at være til barnets bedste, kan inddragelse foregå på anden vis, f.eks. ved telefonsamtale eller videosamtale. Kommunen skal hertil forpligtes til at afholde fysiske samtaler med barnet eller den unge i forbindelse med særligt indgribende afgørelser.

02

Bedre børnefaglige kvalifikationer

Alle sagsbehandlere, der behandler sager vedrørende børn og unge, skal have dokumenteret børnefaglige kvalifikationer.

03

Etablering af en børnerettighedsrådgiver

Der bør oprettes en børnerådgiverfunktion, der har til opgave proaktivt at kontakte barnet eller den unge ved opstart af et kommunalt sagsforløb og rådgive barnet om sagens forventede forløb, de forskellige aktørers rolle samt barnets rettigheder, herunder ret til bisidning, ret til inddragelse og ret til at klage over en afgørelse.

04

Reelle rettigheder

Børn og unge skal kunne påklage kommunalbestyrelsens beslutning om ikke at handle på anmodning om at blive anbragt, anmodning om at blive permanent anbragt, anmodning om hjemgivelse og anmodning om tilstedeværelse af støtteperson ved samvær og at samvær suspenderes.

05

Opfølgning

Der bør fastsættes specifikke intervaller for, hvornår kommunalbestyrelsen forpligtes til at følge op på enkelte indsatser.

06

Frister

Det bør i lovudkastet indsættes specifikke frister for, hvornår kommunalbestyrelsen senest skal foretage den indledende screening, afdækning, og udredning. Der bør endvidere indsættes frister for, hvornår kommunen senest skal have behandlet barnets eller den unges anmodning om at blive anbragt, anmode om at blive permanent anbragt, anmode om hjemgivelse og anmode om tilstedeværelse af støtteperson ved samvær og at samvær suspenderes.

Indholdsfortegnelse

Forord.....	2
Børns Vilårs mærkesager.....	3
Børnesyn og børneinddragelse	7
Inddragelse ved samtale.....	7
Inddragelse af det lille barn og børn med handicap.....	9
Sikring af barnets rettigheder	12
Samtykke.....	15
Forebyggende indsatser	15
Anbringelse.....	16
Stabil voksenkontakt i barnets møde med systemet	18
Flere sagsbehandlere på svære sager	20
Ny terminologi.....	22
Screening, afdækning og udredning af barnets behov	23
Forudsætning om særlige børnefaglige kvalifikationer	23
Klagemulighed.....	24
Frister.....	24
Undersøgelse af søskendes forhold.....	25
Anbringelse.....	27
Forebyggelse af omsorgssvigt, ikke anbringelser.....	27
Indbringelse af klager over afgørelser om anbringelse.....	27
Ret til at bede om en anbringelse.....	28
Samvær under anbringelse uden for hjemmet	29
Permanent anbringelse.....	31
Skift i anbringelsessted	33
Hjemgivelse.....	34
Følg eller forklar-princippet.....	35
Afgørelse om anbringelse før fødselstermin	36
Venskabsfamilier.....	37
Adoption	38
Afgørelse om adoption før fødselstermin	38

Plejefamilieadoption.....	38
Barnets plan	40
Opf�lgnng på indsatsen.....	41
Løbende opf�lgnng.....	41
Personrettet tilsyn	43
Børn med handicap.....	44
Udsatte børn og unges skolegang.....	46
Unge og efterværn.....	47
Psykologhjælp	49
Social kontrol.....	50
Bilag 1: Oversigt over Børns Vilårs anbefalinger til Barnets Lov	52
Bilag 2: Børns Vilårs forslag til etablering af en kommunal børnerettighedsrådgiver	56

Børnesyn og børneinddragelse

Inddragelse ved samtale

BØRNS VILKÅR ANBEFALER

- At det i bemærkningerne til lovudkastets § 5, stk. 3, nærmere præciseres, at kommunen som det klare udgangspunkt skal tilvejebringe og inddrage børn og unges holdning og synspunkter ved samtale, men at inddragelse i særlige tilfælde efter barnets eget ønske, og hvis det vurderes at være til barnets bedste, kan foregå på anden vis, f.eks. ved direkte kontakt som telefonsamtale eller videosamtale.
- At kommunalbestyrelsen forpligtes til at afholde en fysisk samtale med barnet eller den unge i forbindelse med afgørelser efter lovudkastets § 32, stk. 1, nr. 3, nr. 6, og nr. 7, § 46, § 47, § 52, § 98, § 100, § 104, § 105, § 114, § 115, § 117 og § 120.

Børns Vilkår finder det overordnet positivt, at hensigten med Barnets Lov bl.a. er at afspejle et tidssvarende børnesyn, hvor barnet eller den unge er til i sin egen ret, og hvor der lægges afgørende vægt på barnets eller den unges perspektiv og synspunkter i både sagsbehandlingen og i tilrettelæggelsen af indsatsen.

Børns Vilkår finder det meget positivt, at det i lovudkastets kapitel 8 om principper i relation til barnet og den unge fremgår, at det er kommunalbestyrelsens ansvar at sikre barnets bedste, ligesom det er kommunalbestyrelsens ansvar at tilrettelægge sagsbehandlingen således, at barnet eller den unge har mulighed for at medvirke aktivt i forløbet på lige fod med forældrene. Børns Vilkår finder det endvidere positivt, at tilrettelæggelsen skal ske med respekt for barnets eller den unges forskellighed, og skal tage hensyn til det enkelte barns eller unges modenhed og ressourcer, herunder evt. funktionsnedsættelse hos barnet eller den unge.

Det kan have negative konsekvenser, hvis børn og unge ikke bliver inddraget i forbindelse med en anbringelse, valg af anbringelsessted eller anden foranstaltning. Det er således Børns Vilkår's Bisidderkorps erfaring, at børn og unge kan blive frustrerede og desillusionerede og miste tilliden til, at myndighederne kan og vil hjælpe dem. Hvilket i

værste fald kan medføre generel mistillid til samfundet, som kan følge dem ind i voksenlivet.¹

Forskning viser i den forbindelse, at chancen for, at en anbringelse bliver succesfuld, er større i det tilfælde, hvor et barn eller en unge bliver inddraget i tilstrækkeligt omfang, da barnet eller den unge dermed har mulighed for at få en bedre forståelse for og større accept af, hvad der skal ske.²

Dertil viser forskningen, at inddragelse af børn og unge er med til at styrke deres selvværd og selvtillid³, samt at inddragelse kan mindske eller modvirke sårbarheden hos børn og unge.⁴ En ny forskningsartikel fra 2022 viser samme billede – at der er en betydelig sammenhæng mellem manglende inddragelse og dårlig trivsel.⁵

Børns Vilkår finder det således positivt, at det i lovudkastet foreslås, at børn og unge i socialt udsatte positioner og børn og unge med nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne har ret til indflydelse på de forhold, som vedrører dem, jf. lovudkastets § 5, stk. 2.

Børns Vilkår finder det endvidere positivt, at det i lovudkastet foreslås, at barnet eller den unges holdning og synspunkter både indledningsvist og løbende skal tilvejebringes og inddrages, inden der træffes beslutninger eller afgørelser om barnets eller den unges forhold, og at inddragelsen kan finde sted uden samtykke fra forældremyndighedens indehaver og uden dennes tilstedeværelse, når hensynet til barnets eller den unges bedste taler herfor, jf. lovudkastets § 5, stk. 3.

Det fremgår af bemærkninger til lovudkastets § 5, stk. 3, at "inddragelse og tilvejebringelse af barnets eller den unges perspektiver vil kunne ske både ved samtaler og gennem anden direkte kontakt ud fra en konkret vurdering af barnet eller den unges behov og ønsker og forholdene i sagen i øvrigt".

¹ Konsekvenserne af manglende inddragelse afdækkes af bl.a. Leeson, C. (2007): My life in care: Experiences of non-participation in decision-making processes. I Child and Family Social Work. (12)3:268-277.

² Egelund, T. m.fl. (2010): Sammenbrud i anbringelser af unge – erfaringer, forklaringer og årsagerne bag. SFI – Det Nationale Forskningscenter for Velfærd

³ van Bijleveld, G. G., Dedding, C. W. M., & Bunders-Aelen, J. F. G. (2015): Children's and young people's participation within child welfare and child protection services: A state-of-the-art review. Child and Family Social Work, 20(2), 129-138.

⁴ Warming, Hanne (2011): Børneperspektiver – børn som ligeværdige medspillere i socialt og pædagogisk arbejde. Akademisk Forlag, København.

⁵ Lausten, M., & H.S. Kloppenborg (2022): Involvement of children and young people in care order decision-making – A Danish perspective. Child & Family Social Work, 27(2), 349-357

Lovudkastets § 5, stk. 3, giver således myndighederne et ganske vidt skøn ift. vurderingen af, hvordan barnet eller den unges holdning og synspunkter skal tilvejebringes og inddrages.

Det kan efter Børns Vilkårs opfattelse medføre, at børn og unge i sager, hvor der træffes afgørelse om indsatser efter lovudkastets § 32 (nuværende § 52 i serviceloven), kan risikere at blive inddraget i mindre grad end efter gældende regler, jf. den nuværende § 48 i serviceloven.

Barnets eller den unges ret til inddragelse følger af Børnekonventionens artikel 12, hvorefter børn og unge har ret til at udtrykke sine synspunkter i alle forhold, der vedrører dem. Barnets eller den unges synspunkter skal endvidere tillægges passende vægt i overensstemmelse med dets alder og modenhed.

Inddragelse af barnets eller den unges synspunkter er helt afgørende i forhold til at sikre, at barnets eller den unges tarv kommer i første række i sager, hvor der træffes afgørelse om indsatser efter barnets lov.

Inddragelse af det lille barn og børn med handicap

BØRNS VILKÅR ANBEFALER

- At sagsbehandlere, der arbejder med sager om børn og unge, kan anvende differentierede metoder til at inddrage børn og unge, der ikke har de sproglige færdigheder til at indgå i en almindelig samtale.
- At det præciseres i lovudkastets § 8, eller bemærkningerne hertil, at bestemmelsen også finder anvendelse i de i lovudkastets § 90 oplyste situationer, hvor barnet skal have hjælp efter bestemmelser i serviceloven.

Barnets eller den unges perspektiv skal inddrages i alle sager, herunder sager hvor barnet eller den unge ikke kan eller vil udtale sig, f.eks. pga. barnets alder (f.eks. spædbørn) eller handicap.

Det er endvidere afgørende at sikre inddragelse af børn og unge med handicap både fsva. afgørelser efter nærværende lovudkast, men også afgørelser om f.eks. hjælpemidler eller aflastning, der fortsat behandles efter servicelovens regler.

Forskning viser, at barnet er i stand til at danne egne synspunkter fra de er helt små. Også når barnet er ude af stand til at udtrykke sig verbalt. Det kræver anerkendelse af og respekt for ikke-verbale former for kommunikation herunder leg, kropssprog, mimik, tegning og maleri, hvorigennem helt små børn demonstrerer forståelse, valg og præferencer.⁶

Det fremgår af bemærkningerne til lovudkastets § 5, at hvis der "er tale om et meget lille barn herunder et spædbarn, eller et barn med en svær psykisk funktionsnedsættelse vil der kunne være tale om en særlig grund, der vil kunne begrunde, at barnet eller den unges perspektiver må tilvejebringes på anden vis f.eks. ved at indhente observationer om barnet f.eks. ved at tale med de voksne, der er omkring barnet."

Det er imidlertid Børns Vilårs opfattelse, at det ikke nok at indhente andre professionelle eller pårørendes perspektiv på barnet eller den unge. Alle sagsbehandlere, der behandler sager om børn og unge, skal kende til forskellige måder og metoder til at tilvejebringe barnets eller den unges perspektiv på, når barnet eller den unge ikke selv kan, f.eks. på grund af handicap, eller vil udtrykke sig verbalt, så det sikres, at barnets eller den unge bliver inddraget i tilstrækkeligt omfang. For eksempel bør enhver form for kommunikation, der er nødvendig for at gøre det lettere at udtrykke deres synspunkter, anvendes, herunder hjælpemidler, særlige støttepersoner mv. der kan understøtte, at barnets eller den unges perspektiv tilvejebringes.

Endvidere bør den professionelle altid forsøge at sætte sig ind i, hvordan det er at være barn eller ung i netop den situation eller i de livsomstændigheder, som barnet/den unge lever i og med. Dette kan f.eks. ske igennem observation, samvær og samtaler med barnet eller den unge.

⁶ FN's Børnekomité's generelle bemærkning til Børnekonventionens artikel 12.

“Jeg vil ikke. Nej, siger jeg!”. Ordene kommer fra en grædefærdig 11-årig dreng, der på et møde med sin sagsbehandler for første gang får besked om, at kommunen har besluttet, at han få dage senere skal flytte fra sin plejefamilie igennem 10 år og på et opholdssted. Drengen har store problemer med at finde sig til rette på det nye opholdssted og ytrer ofte, at han savner sin plejefamilie og sine plejesøskende og ikke forstår, hvorfor han ikke længere må bo hos dem. Der var mange gode grunde til, at drengen ikke længere kunne bo hos plejefamilien. Desværre medførte den manglende inddragelse af barnet efter min opfattelse, at drengen fik så stor modstand mod flytningen og det nye opholdssted, at han får svært ved at falde til det nye sted. I værste fald kan det medføre, at han endnu engang skal skifte opholdssted.”

Bisidder, Børns Vilkår's bisidderkorps

Sikring af barnets rettigheder

BØRNS VILKÅR ANBEFALER

- At der oprettes en børnerådgiverfunktion, der har til opgave proaktivt at tage kontakt til barnet eller den unge, ved opstart af et kommunalt sagsforløb og rådgive barnet om sagens forventede forløb, de forskellige aktørers rolle samt barnets rettigheder, herunder f.eks. ret til bisidning, ret til inddragelse og ret til at klage over en afgørelse.

Børns Vilkår finder det meget positivt, at børn og unges ret til at lade sig bistå af andre fastsættes som en grundlæggende ret i lovudkastets kapitel 2 om Barnets og den unges rettigheder og grundlæggende principper. Børns Vilkår finder det desuden meget positivt, at kommunalbestyrelsens forpligtelse til at oplyse barnet om denne rettighed ekspliciteres i lovudkastets § 6, stk. 1, 2. pkt.

Lovforslaget giver børn ned til 10 år en række nye rettigheder, herunder delvis partsstatus fra 10 år, ret til at sige nej til samvær, ret til at bede om anbringelse mv.

Det er som udgangspunkt positivt, at børn og unge får flere rettigheder, men rettigheder kan ikke stå alene.

For at barnet eller den unges rettigheder kan håndhæves, er det ikke tilstrækkeligt, at børn har kendskab til dem. Børn kan ikke håndhæve deres rettigheder alene, men har brug for støtte fra myndighederne eller andre kompetente voksne – for eksempel støtte til at klage over en afgørelse eller anmode kommunen om anbringelse.

Bisidderfunktionen efter lovudkastets § 6 forudsætter ikke, at den pågældende har særlige kvalifikationer, men blot at der er tale om en person, som barnet har tillid til. Bisidderen kan f.eks. være et familiemedlem, en lærer, en pædagog, en nabo, plejeforældre eller en kontaktperson. Børns Vilkår har siden 2007 haft en bisidderordning bestående af professionelle bisiddere, der er socialrådgiveruddannede og har fagligt kendskab til sagsbehandlingen, barnets rettigheder og relevant lovgivning. Professionelle bisiddere tilgodeser alene barnets eller den unges interesser og kan hjælpe og støtte før, under og efter møderne og bidrage til at sikre, at barnets stemme er i fokus for

sagsbehandlingen og hjælpe barnet og den unge til at se tingene i et nyt perspektiv.⁷ Det er Børns Vilkår's erfaring, at professionelle bisiddere positivt bidrager til at løfte og sikre barnets rettigheder i sagsbehandlingen.⁸

“Jeg har efterhånden været til et par møder selv inden jeg fik en bisidder fra Børns Vilkår. Det var bestemt ikke særlig rart, da min sagsbehandler ikke lyttede til mig. Jeg stod meget alene med både mine forældre og min sagsbehandler imod mig. (...) Men efter jeg fik en bisidder fra Børns Vilkår gik det hele meget bedre, de kunne nemlig også fortælle mig hvilke rettigheder jeg har. Jeg må jo ærligt indrømme, at jeg ikke har forstand på særlig meget indenfor børn og ungeafdelingen, så min sagsbehandler kunne bilde mig alt ind. Så jeg er evig taknemlig for at have fået en god bisidder fra jer, det har hjulpet rigtig meget.”

Dreng, 16 år

Erfaringen fra de mange sager, som Børns Vilkår's bisidderkorps har bistået børn i, er, at mange børn og unge bliver hjulpet hurtigt og på en relevant måde af myndighederne og føler sig inddraget og taget alvorligt i processen. Imidlertid er der også en stor andel af børn, som henvender sig til Børns Vilkår for at få en bisidder, fordi de ikke får den hjælp og støtte, de har brug for og krav på, og ikke føler sig godt behandlet i mødet med myndighederne.

Det er en gennemgående erfaring fra de sagsforløb, som Børns Vilkår støtter børn i, at børn og unge ofte oplever deres sagsforløb som uoverskueligt og uforståeligt. Børns Vilkår's erfaring fra bisidderordningen er, at børn har brug for hjælp til at forstå, hvorfor der gribes ind, og hvad der kommer til at ske med dem som følge af kommunens indgriben. Også i forhold til de konkrete møder med sagsbehandleren oplever børnene

⁷ Se hertil Vejledning nr. 9007 af 7. januar 2014 om særlig støtte til børn og unge og deres familier (vejledning nr. 3 til serviceloven) pkt. 418.

⁸ Forskningsmæssigt er det blevet undersøgt, hvilke metoder og processer i socialt arbejde, der kan understøtte inddragelse af børn og unge i egen sag hos de sociale myndigheder. Sammenlignet med andre metoder og processer er brugen af bisidder det, som bidrager mest effektivt til reel inddragelse af børn og unge, jf. Kennan, Danielle; Brady, Bernadine; Forkan, Cormac (2018): Supporting children's participation in decision making: A systematic literature review exploring the effectiveness of participatory processes. *British Journal of Social Work*, 48(7), 1985–2002.

det ofte som uklart, hvad formålet med mødet er, og hvilket mandat de forskellige kommunale aktører har.

Det er hertil Børns Vilårs erfaring, at kommunen i mange tilfælde ikke yder tilstrækkelig vejledning om barnets eller den unges rettigheder, herunder f.eks. retten til bisidning og retten til at klage over en afgørelse.

Det er på den baggrund Børns Vilårs klare opfattelse, at barnet eller den unge har brug for støtte fra kompetente og uafhængige voksne, der kan hjælpe barnet eller den unge med at blive inddraget på en tryk og hensigtsmæssig måde, forstår barnets situation og muligheder og oplyse barnet om dets rettigheder.

”Rigtig mange af de børn, som jeg igennem tiden har været bisidder for, kender hverken til, hvordan en sag bør forløbe i kommunen eller deres grundlæggende rettigheder. Det er i øvrigt også min oplevelse, at mange sagsbehandlere heller ikke kender til børnenes rettigheder og kan være i tvivl om processen i forløbet. Det betyder desværre, at mange sager starter op med usikkerhed og frustration hos barnet. Det er min klare opfattelse, at rigtig mange fejl kan undgås ved, at børnene får en professionel bisidder, der kender deres rettigheder og kender systemet.”

Bisidder, Børns Vilårs bisidderkorps

Samtykke

Forebyggende indsatser

BØRNS VILKÅR ANBEFALER

- At børn, der er fyldt 10 år, skal samtykke til forebyggende indsatser efter   32.

I lovudkastet er de forebyggende indsatser videreført med mindre sproglige ændringer i lovudkastets   32 om forebyggende indsatser. Det er endvidere forsat alene forældremyndighedsindehaveren, der skal samtykke til, at kommunen kan iværksætte forebyggende indsatser efter lovudkastets   32, jf. lovudkastets   32, stk. 2.

Børns Vilkar er imidlertid af den klare overbevisning, at børn, der er fyldt 10 år, er i stand til at kunne give et informeret samtykke til iværksættelse af forebyggende indsatser, der forudsætter deres direkte medvirken.

Det er Børns Vilkar's erfaring, at barnet eller den unge i højere grad kan indgå i og samarbejde om indsatsen, hvis barnet eller den unge aktivt er inddraget i processen og har været med til at beslutte den valgte indsats. Det er endvidere Børns Vilkar's opfattelse, at forebyggende indsatser, der forudsættes barnets eller den unges direkte medvirken, kun kan lykkes, hvis barnet ønsker at medvirke.

Det er endvidere Børns Vilkar's erfaring, at sagsbehandlere med børnefaglige kvalifikationer kan give barnet en fyldestgørende forståelse af, hvad eventuelle forebyggende indsatser vil betyde for dem samt deres hverdag og trivsel. Børn og unges samtykke giver således et godt afsæt for, at de forebyggende indsatser kan skabe den nødvendige udvikling for barnet og familien.

Anbringelse

BØRNS VILKÅR ANBEFALER

- At børn fra 10 år, der anbringes uden for hjemmet efter lovforslagets § 46, skal samtykke til deres egen anbringelse, da denne indsats er så indgribende i barnets liv, herunder flytning af bopæl, nye omsorgspersoner og i mange tilfælde ny skole, venner og omgivelser.

I lovudkastet videreføres aldersgrænsen på 15 år i en række bestemmelser for, hvornår der skal indhentes samtykke fra barnet eller den unge. Lovudkastets § 46 om anbringelse, § 64 om screening til psykiatrisk udredning, § 67, stk. 3 permanent anbringelse, § 92 og § 95 om barnets plan og § 104, stk. 3 om samvær forudsætter således samtykke fra den unge, der er fyldt 15 år.

Børns Vilkår er af den overbevisning, at børn skal være aktivt deltagende i det der sker i deres liv, herunder de afgørelser der træffes på deres vegne, for at de kan se mening med de indsatser, de skal være en del af og dermed få det fulde udbytte af dem. Barnet har en helt særlig og unik viden om sit eget liv, som vi kun kan få adgang til ved at inddrage barnet eller den unge. De børn og unge, der har en sag i kommunen, lever i en virkelighed, hvor der er behov for ændringer. Børnene er bekendt med, hvad der foregår omkring dem og hvad de har brug for, på lige fod med deres forældre.

Børns Vilkår mener derfor, at det er vigtigt, at barnet fra 10 år bliver reelt inddraget i processerne til de beslutninger, der involverer dem og deres hverdag. Det styrker børns selvværd og selvtillid samt giver øget livskvalitet, når barnet oplever, at deres stemme har betydning.

Børns Vilkår anbefaler på den baggrund, at børn fra 10 år, der anbringes uden for hjemmet efter lovforslagets § 46, skal samtykke til deres egen anbringelse, da denne indsats er så indgribende i barnets liv, herunder flytning af bopæl, nye omsorgspersoner og i mange tilfælde ny skole, venner og omgivelser.

Dette er et stort ansvar, som ikke alene må ligge på barnet, hvorfor det kræver særlige gode børnefaglige kvalifikationer at varetage den opgave omkring inddragelsen af barnet ved disse samtaler. Barnet eller den unge som giver sit samtykke, skal opleve, at det sker

på et oplyst og inddragende grundlag. Barnet eller den unge bør hertil støttes, f.eks. af en bisidder jf. lovforslagets § 6.

”Jeg troede i starten at en bisidder var til for at snakke for mig, men i stedet blev overrasket over, at bisidderen motiverede mig til selv at snakke for min sag. Bisidderen udviste en stor støtte, og hjalp mig til at se sider af mig selv jeg ikke har set før. Fantastisk!”

Pige, 17 år

Stabil voksenkontakt i barnets møde med systemet

BØRNS VILKÅR ANBEFALER

- At det i bemærkningerne til lovforslaget præciseres, at kommunen skal etablere systematiske procedurer, der sikrer en for barnet og den unge tydelig, forudsigelig og håndterbar overdragelse af sager ved sagsbehandlerskift. Det kan f.eks. gøres ved, at skiftet skal begrundes mundtligt og skriftligt direkte til barnet eller den unge, og at den nye sagsbehandler skal tage kontakt til barnet eller den unge og have læst barnets eller den unges sag inden første møde.

Børns Vilkår tilslutter sig intentionen bag lovudkastets § 8, stk. 2, og bemærkningerne hertil om, at kommunalbestyrelsen skal tilrettelægge arbejdet med det enkelte barn eller den enkelte unge og familie med færrest mulige fagprofessionelle voksne om barnet, så der sikres kontinuitet i sagsbehandlingen og etableres en tillidsfuld og tryk relation mellem sagsbehandleren og barnet eller den unge og familien.

Som det fremgår af bemærkningerne til lovudkastets § 8, stk. 2, forpligtes kommunerne dog hverken til at fastlægge et specifikt loft eller iagttage andre konkrete initiativer med det formål at nedbringe antallet af fagprofessionelle om det enkelte barn eller den enkelte unge.

En undersøgelse fra VIVE foretaget i 2020 viser, at en tredjedel af børnene adspurgt i undersøgelsen (2010 børn) har haft den samme sagsbehandler de seneste to år. En tredjedel har haft to sagsbehandlere. 19 % af de unge har haft tre sagsbehandlere, mens 13 % af har haft fire eller flere sagsbehandlere i løbet af de seneste to år. Disse hyppige skift kan være uplanlagte som f.eks. opsigelser, sygemeldinger og barsel, eller være planlagte som følge af kommunernes måder at organisere sig på i forhold til fordeling af sager og uddelegering af arbejdsopgaver mv.

"Jeg får hele tiden skiftet min sagsbehandler. Jeg fik skiftet en, så kom der en anden, og så nåede hun at være der i én dag."

Pige, 15 år, til BørneTelefonen

Børns Vilkår stiller sig på den baggrund tvivlende for, om bestemmelsen er egentlig til at sikre, at det enkelte barn eller unge og familie i praksis vil møde færre fagprofessionelle voksne.

Børns Vilkår finder bestræbelserne på at minimere antallet af sagsbehandlerskift positivt, men anerkender, at det kan være vanskeligt helt at undgå sagsbehandlerskift. Det er desuden Børns Vilkår's erfaring, at sagsbehandlerskift i nogle sager kan være til barnets bedste.

Det er derfor efter Børns Vilkår's opfattelse først og fremmest afgørende, at barnet eller den unge ved skift i sagsbehandler oplever tillid, tryghed og kontinuitet. Vi ved, at mange børn og unge ikke altid forstår, hvad skiftet handler om og at de kan påtage sig en skyld og skam over, at (endnu) et skift skyldes dem.

”Jeg var i en periode bisidder for en dreng på 14 år, der var anbragt uden for hjemmet. Det stod hurtigt klart, at han havde det meget svært og var meget ked af at være anbragt i sin plejefamilie. Han fortalte også, at han i perioder havde ringet til BørneTelefonen hver dag med selvmordstanker. Drengen havde fået tildelt en familieplejekonsulent uden myndighedskompetence som sagsbehandler og denne havde derfor ikke mulighed for at indkalde til børnesamtale og lign. Det betød, at drengen ikke havde mulighed for at drøfte sin situation og sit ophold hos plejefamilien med en sagsbehandler. Det er min klare opfattelse, at mange af drengens problemer kunne være løst, hvis bare han havde haft en stabil og tryk relation til sin sagsbehandler.”

Bisidder, Børns Vilkår's bisidderkorps

Flere sagsbehandlere på svære sager

BØRNS VILKÅR ANBEFALER

- At kommunalbestyrelsen oplyser barnet om, at barnet altid kan frasige sig, at et møde foregår med to sagsbehandlere. Dette både ved børneudredningen og ved det personrettede tilsyn.
- At barnet altid vejledes om retten til bisidder forud for møder med to sagsbehandlere.

Børns Vilkår finder det som udgangspunkt positivt, at i sager, hvor der ikke tidligere er iværksat støttende indsatser eller en anbringelse, jf. §§ 32, 46 eller 47, skal kommunalbestyrelsen under en børneudredning, jf. lovudkastets § 20, sikre kontinuitet og stabilitet for barnet eller den unge ved, at væsentlige møder med barnet eller den unge som udgangspunkt afholdes med deltagelse af to sagsbehandlere, jf. § 21, stk. 5.

Børns Vilkår finder det endvidere positivt, at kommunalbestyrelsen skal sikre kontinuitet og stabilitet for det anbragte barn eller den anbragte unge i samtaler i forbindelse med det personrettede tilsyn ved at disse samtaler med barnet eller den unge som udgangspunkt afholdes med deltagelse af to sagsbehandlere jf. lovforslagets § 156, stk. 6.

Børns Vilkår finder det endvidere positivt, at hvor barnet eller den unge ikke ønsker, at der skal deltage to sagsbehandlere i samtaler i forbindelse med det personrettede tilsyn, vil kravet om deltagelse af to sagsbehandlere kunne fraviges, eller det vil kunne aftales, at den ene sagsbehandler deltager virtuelt jf. bemærkningerne til lovforslagets § 156, stk. 6.

Det er imidlertid afgørende, at sagsbehandlerne er bevidste om, at det for det enkelte barn eller ung kan føles overvældende, at der skal være to sagsbehandlere til stede og at det kan skabe en u hensigtsmæssig asymmetri i samtalen mellem barnet og sagsbehandleren. Barnet vil kunne opleve sig alene med to voksne, som ved, hvad der skal ske, hvorimod barnet, der i forvejen kan være i en udsat position, ikke nødvendigvis kender til rammerne for samtalen og hvad formålet er. Det er på den baggrund Børns Vilkår's opfattelse, at det for mange børn og unge kan være vanskeligt at udtrykke egne behov og ønsker ved en samtale med to sagsbehandlere.

Det er derfor efter Børns Vilkår opfattelse vigtigt, at sagsbehandlerne oplyser barnet eller den unge om muligheden for at få en bisidder, jf. lovudkastets § 6, da en bisidder vil kunne skabe tryghed for barnet i samtalen, så barnet ikke føler sig alene samt hjælpe barnet med at udtrykke sine ønsker og behov.

Jeg var meget nervøs for at komme til børnesamtale, fordi jeg aldrig har prøvet det før. Men min bisidder snakkede med mig før jeg skulle til samtale, og gjorde mig opmærksom på det jeg ville snakke om.”

Pige, 13 år

Ny terminologi

BØRNS VILKÅR ANBEFALER

- At det undersøges, hvordan de forskellige betegnelser og udtryk opfattes og bruges - primært blandt målgruppen, men også med inddragelse af mere grundlæggende lingvistisk viden.

Børns Vilkår anerkender og støtter intentionen om at gøre op med forældet eller stigmatiserende sprogbrug, så børn ikke får det indtryk, at de er et problem, der skal løses.

Det er værdifuldt at have fokus på at forenkle lovteksten. Børns Vilkår opfordrer dog til, at eventuelle ændringer tryktestes på målgruppen og praktikere, så man undgår ændringer, der ikke giver mening. F.eks. er det positivt, at betegnelsen "aflastningsfamilie" er erstattet, da det må opfattes negativt.

På samme måde kan betegnelsen "børne- og ungehjem" for nogle virke stigmatiserende og have en negativ konnotation, mens det for andre opfattes mere neutralt.

Det er desuden positivt, at der skal ske en oprydning i stigmatiserende sprogbrug i forhold til indsatser, som iværksættes med afsæt i en funktionsnedsættelse hos barnet eller den unge.

Det bør undersøges, hvordan de forskellige betegnelser og udtryk opfattes og bruges - primært blandt målgruppen, men også med inddragelse af mere grundlæggende lingvistisk viden.

Screening, afdækning og udredning af barnets behov

Forudsætning om særlige børnefaglige kvalifikationer

BØRNS VILKÅR ANBEFALER

- At det i bemærkningerne til lovudkastets § 17 præciseres, at det forudsættes, at alle sagsbehandlere, der laver screeninger efter § 17, har dokumenteret børnefaglige kvalifikationer.
- At socialrådgiveruddannelsen styrkes.
- At der udvikles og igangsættes en national udbredelse af en specialiseret børnerådgiveruddannelse som efteruddannelsestilbud for socialrådgivere i myndighedsrollen og med arbejds erfaring inden for området.

Børns Vilkår finder det som udgangspunkt positivt, at de nye bestemmelser i lovudkastets kapitel 3 om afdækning og børneudredning af barnets behov giver mulighed for, at sagsbehandlerne i højere grad end tidligere kan vurdere, hvordan og på hvilken måde den enkelte sag skal oplyses, så barnet og familien hurtigere kan få den rette hjælp og støtte.

Det kræver en stor børnefaglig indsigt at kunne vurdere og håndtere børnesager, herunder at vurdere, hvornår en børnesag er "let" eller "mere kompleks".

Børns Vilkår bemærker i den forbindelse, at der ikke med lovudkastet er taget stilling til, på hvilket niveau børnehandicapudredninger (BHU) skal være et arbejdsredskab, der udbredes yderligere til sager omhandlende børn og unge med funktionsnedsættelser.

Det er helt afgørende, at reglerne ikke står alene. Det er Børns Vilkår's opfattelse, at hvis de nye regler reelt skal sikre en bedre sagsbehandling for alle børn, der har behov for støtte og hjælp efter reglerne i barnets lov, er der behov for, at socialrådgiveruddannelsen styrkes. Der skal ligeledes udvikles og igangsættes en national udbredelse af en specialiseret børnerådgiveruddannelse som efteruddannelsestilbud for socialrådgivere i myndighedsrollen og med arbejds erfaring inden for området. Det skal sikre, at der er faglige spydspidser i kommunerne i arbejdet med de udsatte børn.

Børns Vilkår anerkender, at ikke alle sagsbehandlere som udgangspunkt besidder de fornødne børnefaglige kvalifikationer, f.eks. sagsbehandlere der er nye med målgruppen eller under videreuddannelse. Hvis sagsbehandlere, der ikke har de fornødne børnefaglige kvalifikationer, laver screeninger efter lovudkastets § 17, skal det ske ved sparring og tæt opfølgning med en sagsbehandler, der har de fornødne børnefaglige kompetencer.

Klagemulighed

BØRNS VILKÅR ANBEFALER

- At børn og unge får ret til at påklage kommunalbestyrelsens beslutning om, at problemstillingen ikke kræver yderligere afdækning eller udredning af barnets eller den unges støttebehov, jf. § 18, stk. 1, nr. 1.

Børns Vilkår bemærker, at beslutninger om, at der ikke er behov for yderligere afdækning eller udredning af barnets eller den unges behov, jf. lovudkastets § 18, stk. 1, nr. 1, ikke vil kunne påklages til anden administrativ myndighed.

Frister

BØRNS VILKÅR ANBEFALER

- At der i lovudkastet indsættes specifikke frister for, hvornår kommunalbestyrelsen senest skal foretage den indledende screening, jf. lovudkastets § 18, afdækning, jf. lovudkastets § 19 og udredning, jf. lovudkastets § 20.

Børns Vilkår bemærker, at det hverken fremgår af lovudkastet eller bemærkningerne hertil, hvornår kommunalbestyrelsen senest skal foretage den indledende screening, jf. lovudkastets § 18, afdækning, jf. lovudkastets § 19 og udredning, jf. § 20.

Det fremgår af Børnesagsbarometret fra 2022 udarbejdet af Ankestyrelsen, at kommunerne har store vanskeligheder ved at overholde servicelovens krav om udarbejdelse af børnefaglige undersøgelser, jf. servicelovens § 50.

Det fremgår således af undersøgelsen, at kommunerne ikke overholder kravet om at udarbejde eller opdatere den børnefaglige undersøgelse i 36 % af sagerne.

Det fremgår endvidere, at kommunens frist på fire måneder efter at kommunen bliver opmærksomme på, at et barn eller en ung kan have behov for støtte for at udarbejde den børnefaglige undersøgelse, ikke er overholdt i 65 % af sagerne.

Børns Vilkår er som udgangspunkt enige i, at muligheden for øget fleksibilitet i forhold til valg af afdækning og udredning kan medføre, at oplysning af sagerne i mange tilfælde kan gøres hurtigere. Dette må imidlertid ikke føre til, at oplysning af andre sager kommer til at tage længere tid end den fire måneders frist for udarbejdelse af børneundersøgelsen, der efter gældende ret, jf. servicelovens § 50, stk. 7.

Lange sagsbehandlingstider, hvor en sag ligger stille, kan medføre, at et barns eller en ungs støttebehov ikke bliver afdækket eller udredt med den fornødne rettidighed, hvilket i værste fald kan medføre, at et barn eller en ung bliver fastholdt i en udsat situation til skade for barnet, der kunne være undgået.

Det er Børns Vilkårs opfattelse, at det er vigtigt, at der sendes et tydeligt signal til kommunerne om, hvor lang tid hhv. screening, afdækning og udredning maksimalt må tage, og at der kan føres tilsyn med om kommunerne overholder de maksimale sagsbehandlingstider.

Undersøgelse af søskendes forhold

BØRNS VILKÅR ANBEFALER

- At lovudkastets § 21, stk. 2, skal omfatte alle børn og unge under 18 år, herunder børn og unge, der er i hjemmet i kortere tidsrum, f.eks. børn, der er på weekendbesøg eller lign. ved en samværsforælder.

Børns Vilkår finder det som udgangspunkt positivt, at kommunalbestyrelsen har pligt til at iværksætte en børneudredning af eventuelle søskende (herunder hel-, halv- og papsøskende, jf. bemærkningerne til lovudkastets § 21, stk. 2), hvis et barn eller en ung anbringes uden for hjemmet på grund af utilstrækkelig omsorg for eller behandling af barnet eller den unge eller overgreb, som barnet eller den unge har været udsat for, så denne gruppe får den nødvendige hjælp og støtte, jf. lovudkastets § 21, stk. 2.

Børns Vilkår er dog uforstående for, at denne pligt begrænses, hvis barnet eller den unge er over 15 år, jf. lovudkastets § 21, stk. 2. Det fremgår af bemærkningerne til lovudkastet, at det " f.eks. [kan] være mindre børn eller stilfærdige, indadreagerende børn, som ikke får den rette i hjælp i tide". Det fremgår endvidere af bemærkningerne, at ministeriet forudsætter, at "unge over 15 år har en alder, der gør, at de som udgangspunkt lettere selv kan bede om hjælp, hvis de har brug for det".

Det er imidlertid Børns Vilkår's erfaring, at ikke alle unge over 15 år kan eller får bedt om den hjælp, som de har brug. Det kan bl.a. skyldes, at de unge udviser en stærk loyalitet over for deres familie og er bange for, at det er deres skyld, hvis familien bliver splittet eller skal flytte.

Det kan således føre til, at der er børn i udsatte familier, som ikke får den hjælp, de har brug for, eller først får hjælpen for sent, selvom kommunen er opmærksom på, at der er alvorlige problemer i familien.

Det er endvidere uklart, hvordan "hjemmeboende" børn, jf. lovudkastets § 21, stk. 2, afgrænses. Efter Børns Vilkår's opfattelse bør bestemmelsen omfatte alle børn, der har sin gang i hjemmet. Det vil således sige, at bestemmelsen også bør omfatte børn, der er i hjemmet i korte tidsrum som f.eks. børn, der er på weekendbesøg eller lign. ved en samværsforælder.

"Jeg blev kontakt af en 17 år pige, der gerne vil have støtte til at mødes med kommunen. Pigen fortæller mig, at hun gerne vil have hjælp til at flytte hjemmefra, fordi hun ikke har det godt derhjemme på grund af morens misbrug og aggressive adfærd. Pigen har gerne villet have hjælp af kommunen før, men har ikke turde bede om hjælpen, da hun har fået at vide, at det så ville være hendes skyld, hvis de alle blev sat ud af deres bolig. Pigen fortæller mig, at nogen har sendt en anonym underretning til kommunen og hun derfor godt tør at bede om hjælp nu."

Bisidder, Børns Vilkår's Bisidderkorps

Anbringelse

Forebyggelse af omsorgssvigt, ikke anbringelser

BØRNS VILKÅR ANBEFALER

- At det i bemærkningerne til lovudkastets kapitel 5 præciseres, at det forudsættes, at alle sagsbehandlere, der behandler sager om anbringelse af børn og unge efter reglerne i kapitel 5, har dokumenteret børnefaglige kvalifikationer.
- At socialrådgiveruddannelsen styrkes.
- At der udvikles og igangsættes en national udbredelse af en specialiseret børnerådgiveruddannelse som efteruddannelsestilbud for socialrådgivere i myndighedsrollen og med arbejds erfaring inden for området.

Det er Børns Vilkår's erfaring, at kommunerne i nogle tilfælde vælger ikke at anbringe børn ud fra overvejelser om bl.a. økonomi og kommunale målsætninger om færre anbringelser. Det kan i værste fald medføre, at børn, der bør anbringes, ikke bliver det.

Børns Vilkår finder det således positivt, at der med lovudkastets sættes fokus på, at det er afgørende, at socialt udsatte børn får den rigtige hjælp fra start – også når en anbringelse er dét, der vurderes at være det bedste for barnet.

Det er dog vigtigt for Børns Vilkår at understrege, at sager om børn og unges mistrivsel og omsorgssvigt er yderst komplekse og derfor kræver en stor børnefaglig indsigt.

Indbringelse af klager over afgørelser om anbringelse

Børns Vilkår finder det meget positivt, at forslaget giver børn, der er fyldt 10 år, flere rettigheder i forbindelse med sager om anbringelse uden for hjemmet, herunder at børn, der er fyldt 10 år, kan indbringe afgørelser om anbringelse uden for hjemmet, hjemgivelse og hjemgivelsesperiode, valg af anbringelsessted og samvær og kontakt for Ankestyrelsen, jf. lovudkastets § 145.

Det er Børns Vilkår's erfaring, at Ankestyrelsen i en del sager træffer afgørelse på grundlag af de oplysninger, der er tilvejebragt af kommunen. Det er imidlertid Børns Vilkår's opfattelse, at Ankestyrelsen i alle sager bør inddrage barnet eller den unge aktivt i sin behandling af klagesagen.

Ret til at bede om en anbringelse

BØRNS VILKÅR ANBEFALER

- At sagsbehandlere, der vurderer, om der skal foretages en udredning på baggrund af en henvendelse fra et barn eller en ung, jf. § 48, stk. 2, skal have de nødvendige børnefaglige kvalifikationer og erfaring.
- At børn og unge, der er fyldt 10 år, skal kunne påklage kommunalbestyrelsens beslutning om, at der ikke skal udarbejdes en børneudredning efter lovudkastets § 20 og herunder vurdere, at kriterierne i lovudkastets § 46 og 47 er opfyldt til Ankestyrelsen.
- At det i lovteksten fastsættes en frist for, hvornår kommunalbestyrelsen senest skal foretage vurderingen i medfør af lovudkastets § 48.

Det fremgår af lovforslaget, at børn og unge får ret til at bede om en anbringelse, jf. lovudkastets § 48. Det er imidlertid Børns Vilkårs vurdering, at børn og unge allerede har en sådan ret efter gældende lovgivning, da kommunalbestyrelsen har pligt til at overveje, om der skal iværksættes en undersøgelse efter servicelovens § 50, hvis kommunalbestyrelsen bliver bekendt med, at et barn eller en ung trænger til særlig støtte, herunder behov for anbringelse uden for hjemmet.

Børns Vilkår er bekymret for, at barnet eller den unge ifølge lovudkastet ikke har mulighed for at klage, hvis kommunalbestyrelsens vurderer, at der ikke skal udarbejdes en børneudredning efter lovudkastets § 20.

Samvær under anbringelse uden for hjemmet

BØRNS VILKÅR ANBEFALER

- At det i bemærkningerne tydeliggøres, at barnet eller den unge efter lovudkastets § 5, stk. 3, skal inddrages i alle beslutninger og afgørelser om barnets eller den unges forhold.
- At barnets eller den unges holdning til omfang, rammer og sted for samværet m.v. skal inddrages ved samtale med barnet eller den unge.
- At børn og unge skal kunne påklage kommunalbestyrelsens beslutning om, at samværet ikke skal suspenderes, jf. lovudkastets § 103, stk. 2.
- At lovudkastets § 104, stk. 5, 1. pkt. affattes således: Der kan ikke efter stk. 2 og 4 træffes afgørelser, som medfører, at samvær og kontakt kun må finde sted mindre end en gang hver tredje måned.
- At samtykke i medfør af § 104, stk. 3, skal gives af børn, der er fyldt 10 år.

Børns Vilkår stiller sig undrende for, hvorfor barnet eller den unges ret til at blive inddraget i forbindelse med beslutninger og afgørelser om samvær ekspliciteres i lovudkastets § 103, stk. 1, 2. pkt., da det er Børns Vilkår's opfattelse, at barnet eller den unge efter lovudkastets § 5, stk. 3, *skal inddrages i alle* beslutninger og afgørelser om barnets eller den unges forhold, herunder beslutninger og afgørelser om samvær.

Børns Vilkår er således bekymret for, at fremhævelse af retten til inddragelse i specifikke bestemmelser, herunder § 103, stk. 1, 2. pkt., kan skabe en vildfarelse om, hvorvidt retten også gælder ved andre beslutninger og afgørelser, hvor denne ret ikke ekspliciteres.

Det skal hertil bemærkes, at barnets eller den unges ret til inddragelse følger af Børnekonventionens artikel 12, hvorefter børn og unge har ret til at udtrykke sine synspunkter *i alle forhold, der vedrører barnet*, og at barnets eller den unges synspunkter skal tillægges passende vægt i overensstemmelse med dets alder og modenhed.

Det fremgår af lovforslaget, at børn og unge får en ret til at anmode om, at samværet alene kan finde sted med tilstedeværelse af en støtteperson til barnet eller den unge eller om at få suspenderet samværet med forældre eller netværk i en periode, jf. lovudkastets § 103, stk. 2.

Børns Vilkår er imidlertid bekymret for, at barnet eller den unge ifølge lovudkastet ikke har mulighed for at klage, hvis kommunalbestyrelsens vurderer, at samværet ikke skal suspenderes. Det er Børns Vilkår's opfattelse, at der med barnets eller den unges rettigheder også bør medfølge retssikkerhedsgarantier, herunder ret til at klage.

Det er endvidere Børns Vilkår's opfattelse, at mange børn og unge vil have stor gavn af, at samvær og kontakt kan suspenderes for en længere periode, f.eks. i 3-6 måneder. Det skyldes bl.a., at mange børn og unge giver udtryk for et behov for en pause i samværet med bl.a. deres forældre. Samværet med forældrene kan være forstyrrende i deres hverdag med skole, sport og venner. Forstyrrelsen handler bl.a. om, at de har vanskeligt ved at koncentrere sig, bliver triste og enten inadreagerende eller udadreagerende før og efter samværet på grund af forældrenes påvirkning under samværet.

Det er Børns Vilkår's klare holdning, at retten til samvær er barnets ret, og barnet derfor bør kunne anmode om at få suspendere samværet i en længere periode, da dette i mange tilfælde vil være til barnets bedste.

Det fremgår af lovudkastets § 103, stk. 2, at barnet eller den unge kan anmode om, at samværet alene kan finde sted med tilstedeværelse af en støtteperson til barnet eller den unge. Det fremgår endvidere af lovudkastets § 104, stk. 3, at kommunalbestyrelsen med samtykke fra forældremyndighedsindehaveren og den unge, der er fyldt 15 år, kan træffe afgørelse om, at samværet mellem forældre og barnet eller den unge skal støttes ved, at der er en tredje person til stede.

Det betyder altså, at det alene er unge, der er fyldt 15 år, der kan anmode om, at en tredje person (der ikke er den unges støtteperson) er til stede under samværet.

Børns Vilkår er imidlertid uforstående for, hvorfor aldersgrænsen er fastsat til 15 år, da der i en række – og mere indgribende bestemmelser – gives partsstatus til børn ned til 10 år. Det er Børns Vilkår's erfaring, at mange børn i alderen 10 -14 år har en klar holdning til, hvilken person, de ønsker skal være til stede under samværet. Det kan f.eks. være barnets støtteperson, barnets bisidder eller en anden voksen fra barnets netværk, som barnet har tillid til. Det er endvidere Børns Vilkår's erfaring, at en afgørende betingelse for at støttet samvær bliver en succes, er at personen, der er til stede under samværet, understøtter samværet på en hensigtsmæssig måde. Den person, vil ofte kunne være barnets støtteperson, men der vil også kunne være tilfælde, hvor barnets støttepersonen kan skabe en u hensigtsmæssig (familie)dynamik under samværet, idet barnets

støtteperson skal findes i barnets eller den unges familie eller netværk, jf. lovudkastets § 53.

Børns Vilkår finder det på den baggrund uhensigtsmæssigt, at bestemmelsen alene omfatter unge, der er fyldt 15 år, da mange børn i alderen 10 – 14 år vil have gavn af at kunne anmode om samværet skal støttes af en tredje person, der ikke er barnets støtteperson.

Permanent anbringelse

BØRNS VILKÅR ANBEFALER

- At børn og unge skal kunne påklage kommunalbestyrelsens beslutning om, at der ikke skal udarbejdes en indstilling om permanent anbringelse, jf. lovudkastets § 68, stk. 1, 2. pkt.
- At autoriserede psykologer, der foretager tilknytningsvurderinger, skal have en relevant specialistgodkendelse fra Dansk Psykologforening.
- At der skal benyttes validerede test og metoder til at afdække barnets relation og kvaliteten af tilknytningen til barnets omsorgspersoner. Videnskabeligt funderede metoder skal anvendes som et supplement til den samlede undersøgelse som retningslinjerne foreskriver.

Børns Vilkår finder det positivt, at det med lovforslaget tydeliggøres, at børne- og ungeudvalget i højere grad skal kunne træffe afgørelse om at gøre anbringelser permanente, hvis dette er det bedste for barnet eller den unge.

Det fremgår således af lovudkastets § 67, stk. 1, at børne- og ungeudvalget kan træffe afgørelse om, at et barn eller en ung, der har været anbragt uden for hjemmet i mindst 3 år fortsat skal være anbragt uden for hjemmet i en permanent anbringelse, hvis barnet eller den unge har opnået en så stærk tilknytning til anbringelsesstedet, at det på kortere og længere sigt må antages at være af væsentlig betydning for barnets eller den unges bedste at forblive på anbringelsesstedet.

Børns Vilkår er positivt indstillet over for intentionen bag bestemmelsen, men er bekymret for, at angivelse af en bestemt frist (mindst 3 år) for, hvornår børne- og ungeudvalget skal vurdere, om permanent anbringelse vil være det bedste for barnet, kan medføre, at forældremyndighedsindehaveren anmoder om hjemgivelse af et barn eller

en ung, der anbragt uden for hjemmet med samtykke, jf. lovudkastets § 46, stk. 1, inden barnet eller den unge har været anbragt i 3 år, alene med det formål at undgå, at børne- og ungeudvalget behandler spørgsmålet om permanent anbringelse, jf. lovudkastets § 67, stk. 1.

Børns Vilkår finder det dog positivt at børne- og ungeudvalget, efter anmodning fra barnet, kan vælge at træffe afgørelse om at anbringe barnet permanent, selvom barnet har været anbragt mindre end 3 år jf., § 68, stk. 2, § 67, stk.1.

Børns Vilkår finder det endvidere som udgangspunkt positivt, at et barn eller en ung, som er fyldt 10 år, har ret til at anmode kommunalbestyrelsen om at blive permanent anbragt uden for hjemmet, jf. lovudkastets § 68, stk. 1.

Børns Vilkår er imidlertid bekymret for, at barnet eller den unge ifølge lovudkastet ikke har mulighed for at klage, hvis kommunalbestyrelsens vurderer, at der ikke skal udarbejdes en indstilling om permanent anbringelse, jf. lovudkastets § 68, stk. 1, 2. pkt.

Der skal til brug for børne- og ungeudvalgets afgørelse om en permanent anbringelse efter lovudkastets § 67, stk. 1, udarbejdes en indstilling, der bl.a. indeholder en psykologisk helhedsvurdering af barnets eller den unges tilknytning til anbringelsesstedet foretaget af en autoriseret psykolog, jf. lovudkastets § 67, stk. 4, nr. 3.

Der er imidlertid Børns Vilkår's vurdering, at det kræver særlige faglige forudsætninger at foretage en tilstrækkeligt kvalificeret helhedsvurdering af barnet eller den unges tilknytning til anbringelsesstedet. Tilknytningsvurderinger kræver særlige faglige kompetencer, som ikke alle autoriserede psykologer nødvendigvis besidder.

Skift i anbringelsessted

BØRNS VILKÅR ANBEFALER

- At plejefamilierne ikke skal kunne anmode Ankestyrelsen om en vurdering af kommunalbestyrelsens afgørelse efter § 97, stk. 2, om ændring af anbringelsessted for et barn under 10 år.
- At der fastsættes en frist for, hvornår Ankestyrelsens vurdering efter anmodning i medfør af § 98, stk. 2, senest skal foreligge.

Vi ved, at mange børn og unge, der anbringes, oplever ustabilitet i deres anbringelsesforløb. En undersøgelse om anbragte unges trivsel, foretaget af VIVE, viser, at (52 % af de unge har været på det samme anbringelsessted, hvor de først blev anbragt. 26 % har boet på to forskellige anbringelsessteder, og 22 % har haft tre eller flere anbringelsessteder.⁹

Børns Vilkår finder det således positivt, at børn og unge ned til 10 år – i stedet for de nuværende 12 år, jf. servicelovens § 69, stk. 2, – som udgangspunkt skal samtykke før kommunalbestyrelsen kan træffe afgørelse om skift i anbringelsessted i medfør af lovudkastets § 97, stk. 2, jf. lovudkastets § 98, stk. 1.

Det fremgår endvidere af lovudkastets § 98, stk. 3, at barnets eller den unges plejefamilie, støtteperson eller venskabsfamilie kan anmode Ankestyrelsen om en vurdering af kommunalbestyrelsens afgørelse efter § 97, stk. 2, om ændring af anbringelsessted for et barn under 10 år (second opinion).

Det er imidlertid Børns Vilkår's erfaring, at mange børn under 10 år benytter bisiddere med børnefaglig og juridisk baggrund i henhold til den gældende § 48 a i serviceloven.¹⁰ Kombinationen mellem bisiddernes børnefaglige og juridiske kompetencer og deres viden om og indsigt i de konkrete sager gør, at det ofte vil kunne være de uvildige voksenpersoner tæt på barnet, der – sammen med barnet – er nærmest til at vurdere, om

⁹ Lausten, M. & A.G. Andreasen (2022): Anbragte unges trivsel 2020. Trivselsundersøgelse blandt 15- og 17-årige, 2014-2020. København: VIVE – Det Nationale Forsknings- og Analysecenter for Velfærd.

¹⁰ I 2021 var 11,8% af de børn der fik en bisidder fra Børns Vilkår med i kommunen under 10 år. Børns Vilkår har været bisidder for i 5.129 børn fra 2010 til 2021. Siden 2010 har der været 402 bisiddersager i kommunen, hvor barnet var under 10 år ved sagens påbegyndelse.

det vil være hensigtsmæssigt at anmode Ankestyrelsen om en vurdering af en afgørelse om skift af anbringelsessted.

Det er desuden Børns Vilkår's erfaring, at der kan være uoverensstemmelse mellem barnet eller den unge og deres plejefamilie i spørgsmål om skift i anbringelsessted.

Da en plejefamilies anmodning om Ankestyrelsens vurdering efter § 98, stk. 3, har opsættende virkning, kan det medføre, at skiftet bliver udsat imod barnets eller den unges ønske. Børns Vilkår finder det desuden betænkeligt, at der hverken i lovudkastet eller bemærkningerne hertil er fastsat en frist for, hvornår Ankestyrelsens vurdering efter anmodning i medfør af § 98, stk. 2, senest skal foreligge.

Den manglende tidsfrist kan medføre, at et barn eller en ung i en længere periode bliver fastholdt på et anbringelsessted imod sit ønske og i værste fald til skade for barnet. Det er derfor af stor vigtighed, at der fastsættes tidsfrister for at sikre, at børn og unge ikke udsættes for unødvendige svigt som følge af en lang sagsbehandlingstid.

Hjemgivelse

BØRNS VILKÅR ANBEFALER

- At plejefamilierne ikke skal kunne anmode Ankestyrelsen om en vurdering af kommunalbestyrelsens afgørelse efter § 101, om hjemgivelse for et barn under 10 år.
- At der fastsættes en frist for, hvornår Ankestyrelsens vurdering efter anmodning i medfør af § 102, senest skal foreligge.

Børns Vilkår finder det positivt, at det af den nyaffattede § 100 fremgår, at det i vurdering af, om et barn eller en ung skal hjemgives, skal indgå, om hjemgivelsen vil være til barnets bedste eller den unges bedste.

Det fremgår af lovudkastets § 101, at barnets eller den unges plejefamilie, støtteperson eller venskabsfamilie kan anmode Ankestyrelsen om en vurdering af kommunalbestyrelsens afgørelse efter § 100, stk. 1, om hjemgivelse af et barn under 10 år (second opinion).

Det er imidlertid Børns Vilkår erfaring efter mange års bisiddearbejde, at mange børn under 10 år benytter bisiddere med børnefaglig og juridisk baggrund i deres møde med systemet i henhold til servicelovens § 48 a.¹¹ Kombinationen mellem bisiddernes børnefaglige og juridiske kompetencer og deres viden om og indsigt i de konkrete sager gør, at det ofte vil kunne være de uvildige voksenpersoner tæt på barnet, der – sammen med barnet – er nærmest til at vurdere, om det vil være hensigtsmæssigt at anmode Ankestyrelsen om en vurdering af en afgørelse om hjemgivelse.

Da en plejefamilies anmodning om Ankestyrelsens vurdering efter § 101 har opsættende virkning, kan det medføre, at hjemgivelsen bliver udsat imod barnets eller den unges ønske. Børns Vilkår finder det desuden betænkeligt, at der hverken i lovudkastet eller bemærkningerne hertil er fastsat en frist for, hvornår Ankestyrelsens vurdering efter anmodning i medfør af § 98, stk. 2, senest skal foreligge.

Den manglende tidsfrist kan medføre, at et barn eller en ung i en længere periode bliver fastholdt i en anbringelse imod sit ønske og i værste fald til skade for barnet. Det er derfor af stor vigtighed, at der fastsættes tidsfrister for at sikre, at børn og unge ikke udsættes for unødvendige svigt som følge af en lang sagsbehandlingstid.

Følg eller forklar-princippet

BØRNS VILKÅR ANBEFALER

- At lovudkastets § 51, stk. 3, skal omfatte søskende under 18 år.

Børns Vilkår finder det som udgangspunkt positivt, at kommunen i medfør af lovudkastets § 53, stk. 3, i indstillinger efter lovudkastets § 51, stk. 1, der er begrundet helt eller delvist i omsorgssvigt, vold eller overgreb, skal begrunde, hvis kommunen ikke indstiller til børne- og ungeudvalget, at barnets eller den unges søskende i husstanden under 15 år også anbringes uden for hjemmet.

Børns Vilkår er imidlertid uforstående overfor, hvorfor dette alene gælder for søskende under 15 år, da mange unge over 15 år, efter Børns Vilkår opfattelse, ligeledes kan være

¹¹ I 2021 var 11,8% af de børn der fik en bisidder fra Børns Vilkår med i kommunen under 10 år. Børns Vilkår har været bisidder for i 5.129 børn fra 2010 til 2021. Siden 2010 har der været 402 bisiddersager i kommunen, hvor barnet var under 10 år ved sagens påbegyndelse.

i en sårbar situation i hjemmet, og at ikke alle unge over 15 år kan eller får bedt om den hjælp, som de har brug. Det kan bl.a. skyldes, de unge udviser en stærk loyalitet over for deres familie og er bange for, at det er deres skyld, hvis familien bliver splittet eller skal flytte.

Det er efter Børns Vilkår's opfattelse meget positivt, at børne- og ungeudvalget i medfør af § 51, stk. 4 får en klar forpligtelse til at underrette Ankestyrelsen om sager omfattet af § 51, stk. 4, hvor de er bekymrede for om søskende får tilstrækkelig hjælp og støtte.

Afgørelse om anbringelse før fødselstermin

BØRNS VILKÅR ANBEFALER

- At sagsbehandlere, der behandler sager efter reglerne i § 49, løbende skal inddrage sundhedsfagligt personale omkring familien i sagsbehandlingen.

Børns Vilkår finder det som udgangspunkt meget positivt, at børne- og ungeudvalget uden samtykke kan træffe en afgørelse efter lovudkastets § 47, jf. § 49, stk. 1, om, at ufødte børn umiddelbart efter fødslen anbringes uden for hjemmet, når der er en åbenbar risiko for, at det endnu ufødte barns sundhed eller udvikling vil lide alvorlig skade i tiden efter fødslen på grund af manglende evner eller ressourcer til at tilbyde tilstrækkelig omsorg for eller behandling af barnet.

Det er imidlertid Børns Vilkår's vurdering, at denne meget indgribende foranstaltning kræver særlige socialfaglige kvalifikationer hos de fagpersoner, der varetager denne opgave for kommunen. Det er endvidere vigtigt, at der i forløbet op til fødselsterminen foretages løbende samtaler med de vordende forældre, så de føler sig inddraget og godt klædt på i processen.

Det er hertil Børns Vilkår's bekymring, at bestemmelsen kan medføre, at gravide kvinder, der er i fare for at få deres barn anbragt uden for hjemmet med tvang efter § 49 eller tvangsbortadopteret efter § 69, kan hemmeligholde graviditeten, gå under jorden eller udrejse af landet til skade for barnet.

Venskabsfamilier

BØRNS VILKÅR ANBEFALER

- At kommunen skal sikre en samlet indsats under barnets anbringelse, hvor barnets biologiske familie og allerede eksisterende netværk kan være en del af løsningen.

Børns Vilkår finder det som udgangspunkt positivt, at kommunen i medfør af lovudkastets § 54 skal hjælpe barnet eller den unge med at finde en familie i barnets eller den unges familie eller netværk, som kan udpeges til at være dennes venskabsfamilie under anbringelsen.

Det er imidlertid Børns Vilkår's opfattelse, at få børn og unge i dag får tildelt en støtteperson fra deres netværk i forbindelse med de bliver anbragt uden for hjemmet. Børns Vilkår er på den baggrund bekymret for, at børn og unge, der anbringes uden for hjemmet, kan risikere at blive stillet en venskabsfamilie i udsigt, som reelt ikke kan findes eller som ikke holder ved igennem en flerårig anbringelse. Dette vil give barnet endnu et svigt.

Det er endvidere Børns Vilkår's opfattelse, at mange venskabsfamilier ikke nødvendigvis vil besidde den fornødne indsigt og kompetencer til at møde barnet eller den unge på en hensigtsmæssig måde. Dette skyldes bl.a., at der ikke stilles krav om at en venskabsfamilie skal igennem uddannelse eller godkendes, som det f.eks. ses ved plejefamilier.

Adoption

Afgørelse om adoption før fødselstermin

BØRNS VILKÅR ANBEFALER

- At sagsbehandlere, der behandler sager efter reglerne i § 69, skal have adgang til relevant og praksisnær sparring og supervision.

Det følger af lovudkastets § 69, stk. 1, nr. 1, at kommunalbestyrelsen fremover tillige skal overveje adoption ved indstilling til børne- og ungeudvalget om anbringelse af et barn eller en ung uden for hjemmet efter lovudkastets § 49 anbringelse ved fødsel, når hensynet til kontinuitet og stabilitet i barnets eller den unges opvækst taler for, at barnet eller den unge gennem adoption får en ny familie, når det må antages, at barnet eller den unge vil være anbragt i en længere årrække.

Børns Vilkår er som udgangspunkt positivt indstillet over for intentionen bag bestemmelsen. Det er imidlertid helt afgørende, at sagsbehandlingen har en høj kvalitet.

Plejefamilieadoption

BØRNS VILKÅR ANBEFALER

- At autoriserede psykologer, der foretager tilknytningsvurderinger, bør have en relevant specialistgodkendelse fra Dansk Psykologforening.
- At der skal benyttes validerede test og metoder til at afdække barnets relation og kvaliteten af tilknytningen til barnets omsorgspersoner. Videnskabeligt funderede metoder bør anvendes som et supplement til den samlede undersøgelse som retningslinjerne foreskriver.

Med lovforslaget videreføres adoptionslovens § 9, stk. 4, hvorefter det følger, at når et barn er anbragt uden for hjemmet i en plejefamilie, kan adoption meddeles plejeforældrene, hvis barnets tilknytning til plejefamilien har antaget en sådan karakter, at det vil være skadeligt for barnet at bryde denne tilknytning, navnlig under hensyn til kontinuiteten og stabiliteten i barnets opvækst og til barnets relation til sine forældre.

Det fremgár af vejledning af 26. juni 2020 om frigivelse af børn til national adoption pkt. 10.3, at:

”Kommunen skal som led i oplysningen af sagen sørge for, at der laves en undersøgelse af barnets tilknytning til plejefamilien. Undersøgelsen bør foretages af en psykolog, lægefaglig person eller en anden børnesagkyndig person. Undersøgelsen af tilknytningen skal indeholde en analyse af barnets opnåede og fremtidige tilknytning til plejefamilien, til de oprindelige forældre og til plejefamiliens netværk samt hvis relevant til forældrenes netværk. Undersøgelsen skal indeholde oplysning om, hvorledes barnet opfatter plejefamilien, den oprindelige familie og netværk, samt om hvordan plejefamilien stiller sig til adoptionen.” (vores understregning)

Der er imidlertid Børns Vilårs vurdering, at det kræver særlige faglige forudsætninger at foretage en tilstrækkeligt kvalificeret vurdering af barnet eller den unges tilknytning til plejefamilien. Tilknytningsvurderinger kræver særlige faglige kompetencer, som ikke alle lægefaglige personer, autoriserede psykologer og andre børnesagkyndige personer nødvendigvis besidder.

Barnets plan

BØRNS VILKÅR ANBEFALER

- At udarbejdelse af barnets plan skal være obligatorisk ved alle indsatser, medmindre hensynet til barnets bedste taler herfor og det i øvrigt findes ubetænkeligt.
- At et barn, der er fyldt 10 år, skal samtykke til udarbejdelse af barnets plan.

Børns Vilkår finder det positivt, at barnets plan skal afspejle det enkelte barns ønsker og behov, og at kommunalbestyrelsen skal inddrage barnet eller den unge og forældrene i formuleringen af målene, jf. lovudkastets § 92, stk. 1. Børns Vilkår anerkender ambitionen om, at barnets plan i højere grad skal sikre, at barnet eller den unge og forældrene kan se deres egne ønsker afspejlet i målene og i højere grad vil kunne tage ejerskab over de opstillede mål. Det er endvidere positivt, at barnets plan er tænkt som et centralt redskab i den løbende opfølgning.

Det er imidlertid bekymrende, at udarbejdelsen af barnets plan ikke er obligatorisk, medmindre der iværksættes en anbringelse uden for hjemmet efter lovudkastets §§ 46 og 47.

Det er efter Børns Vilkår's opfattelse vigtigt, at der i alle sager udarbejdes en barnets plan, idet en sådan plan kan sikre en tilstrækkelig systematik i sagerne og kan sikre en god opfølgning på effekten af indsatsen og målene herfor, jf. endvidere afsnittet om Løbende opfølgning, samt at give både barnet og familien et overblik over sagens formål. Afsluttende er barnets plan efter Børns Vilkår's opfattelse et vigtigt instrument i forbindelse med overlevering af sager ved sagsbehandlerskift, jf. endvidere afsnittet Stabil voksenkontakt i barnets møde med systemet.

Det fremgår af lovudkastets § 92, stk. 1, at barnets plan så vidt muligt skal udarbejdes i samarbejde med forældremyndighedsindehaveren og den unge, der er fyldt 15 år. Børns Vilkår er af den opfattelse, at såfremt barnet skal tage og få ejerskab over planen, som det angives i bemærkningerne til lovudkastet, skal barnet, herunder børn under 15 år, også samtykke til udarbejdelse af barnets plan.

Opfølgning på indsatsen

Løbende opfølgning

BØRNS VILKÅR ANBEFALER

- At lovudkastets § 95 ændres, så der fastsættes specifikke intervaller for, hvornår kommunalbestyrelsen forpligtes til at følge op på enkelte indsatser efter lovudkastets §§ 32, 46, 47, 114-116 og 120.
- At det i lovudkastets § 95 fremgår, at barnet eller den unge som udgangspunkt skal inddrages ved samtale, men at opfølgningen efter barnets eget ønske, kan ske på andre måder f.eks. telefonsamtale, videosamtale eller lign., hvis hensynet til barnets bedste taler herfor.
- At der i lovudkastet indsættes en undtagelsesbestemmelse, hvorefter opfølgningen kan ske i et mindre omfang end det i lovudkastets § 95 angive, hvis barnet anmoder herom, hensynet til barnets bedste taler herfor og det i øvrigt findes ubetænkeligt. Hvis opfølgningen sker i et mindre omfang end det i lovudkastets § 95 angive, skal dette begrundes i barnets plan, jf. endvidere afsnittet om barnets plan.

Børns Vilkår finder det meget bekymrende, at reglerne om opfølgning med lovudkastets § 95 foreslås ændret, så der ikke fremadrettet vil være krav om opfølgning med minimum seks måneders interval i sager om indsatser efter lovudkastets §§ 32, 46, 47, 114-116 og 120.

Det er Børns Vilkår's erfaring, at kontinuerlig opfølgning i barnets sag er afgørende for, at barnet på trods af et særligt støttebehov kan opnå de samme muligheder for personlig udfoldelse, udvikling og sundhed som sine jævnaldrende. Kontinuerlig opfølgning giver barnet mulighed for løbende at tale med sin sagsbehandler om eventuelle udfordringer og om sin udvikling. Dette er afgørende for, at sagsbehandleren får den nødvendige viden og forudsætning for kvalificeret at kunne vurdere, om indsatserne skal tilpasses, udvides eller ophøre.

Opfølgning giver endvidere mulighed for at barnet løbende kan inddrages i sin egen sag. Det er imidlertid Børns Vilkår's erfaring, at mange oplever at blive overset og "glemt" i de sager, hvor kommunen ikke overholder de gældende regler om opfølgning. Dette kan

betyde, at barnet ikke oplever sig som vigtig og noget værd samt at deres perspektiv er uden betydning.

Den løbende opfølgning er efter Børns Vilkår's opfattelse helt afgørende for at sikre barnets eller den unges retssikkerhed, da opfølgning i mange tilfælde viser, at indsatserne skal tilpasses, udvides eller ophøre. Manglende opfølgning kan omvendt medføre, at barnet eller den unge risikerer at blive udsat for indsatser, der hverken gavner barnets trivsel eller udvikling og i værste fald kan være omsorgssvigt.

Børns Vilkår støtter intentionen bag bestemmelsen om at flytte ressourcer fra unødige dokumentation til arbejdet med barnet og familien. Børns Vilkår er imidlertid meget bekymret for, at forslaget kan medføre, at opfølgningen i mange sager vil ske i et mindre omfang end i dag – og i værste fald helt vil blive undladt i kommunerne. Det er endvidere Børns Vilkår's vurdering, at barnet og den unge ikke altid vil have de rette forudsætninger til at udtrykke, hvordan de ønsker, at den efterfølgende opfølgning skal foregå og hvor ofte. Børn og unge orienterer sig ofte efter nutiden og kan have vanskeligt ved at forestille sig, hvad der skal ske et år frem.

Dette understøttes af, at kommunerne allerede i dag har vanskeligt ved at sikre den løbende opfølgning efter de gældende regler. Det fremgår således af Børnesagsbarometret udarbejdet af Ankestyrelsen i 2022, at kommunerne i 43 % af sagerne overskrider lovens tidsfrist med mere end tre måneder og i 38 % af sagerne bliver kravet om at det personrettede tilsyn skal føres mindst to gange årligt ikke overholdt. Det fremgår af bemærkningerne til lovudkastet, at barnet eller den unge og forældrene altid vil kunne anmode kommunen om at ændre tilrettelæggelsen af opfølgningen i en sag om generelle, støttende indsatser, anbringelse eller efterværn.

Kommunen vil i disse tilfælde skulle foretage en konkret og individuel vurdering af, om der er grundlag til at handle på anmodningen. Hvis kommunen ikke finder grundlag for at imødekomme anmodningen, vil der ikke være tale om en forvaltningsretlig afgørelse, som kan påklages.

Det er på den baggrund Børns Vilkår's opfattelse, at det er helt afgørende, at kommunerne som minimum forpligtes til at følge op på indsatser efter lovudkastets §§ 32, 46, 47, 114-116 og 120 efter i loven nærmere angivne intervaller.

Børns Vilkår er enige i, at der kan være behov for at differentiere opfølgningen afhængigt af hvilke indsatser, der er tale om. Der kan således være indsatser, hvor der som minimum

vil være behov for opfølgning 1 gang årligt, imens andre indsatser som minimum vil kræve opfølgning 4 gange årligt.

Børns Vilkår har desuden den opfattelse, at der kan være særlige tilfælde, hvor opfølgningen – efter barnets eller den unges eget ønske og anmodning – med fordel kan foregå i et mindre omfang og på andre måder som f.eks. ved telefonsamtale, videosamtale eller lign.

Personrettet tilsyn

Børns Vilkår finder det positivt, at der ikke ændres på det personrettede tilsyn, jf. lovudkastets § 156. Dette betyder, at barnet vil få minimum 2 årlige besøg af sagsbehandler, hvor barnet eller den unge har mulighed for at tilkendegive sin holdning til de forhold der er under anbringelsen, hvor personer fra anbringelsesstedet ikke vil være til stede.

Det skal bemærkes, at Ankestyrelsens Børnesagsbarometer fra 2022 viser, at i 27 % af de undersøgte sager, har kommunerne ikke overholdt lovkravet om at tale med det anbragte barn to gange om året i forbindelse med det personrettede tilsyn efter § 148.

Det er på den baggrund Børns Vilkår's opfattelse helt afgørende, at kommunerne overholder de lovbestemte frister.

”Min plejefamilie kunne pludselig ikke have mig boende mere. For mig følte det som om, at jeg blev smidt ud - og det gjorde mig ret ked af det, for jeg gjorde mig virkelig umage for at være den bedste version af mig selv hele tiden. Da jeg flyttede hjem, var der slet ikke nogen som hjalp mig. Altså, efter én samtale med min socialrådgiver aftalte vi bare en dato hvor min mor så kom og hentede mig, og der var hverken andre på dagen eller nogen til at snakke med mig efterfølgende. Jeg har følt at jeg er blevet ladet i stikken, for det har været meget hårdt bare sådan at flytte hjem med så kort varsel. Min plejefamilie har ikke engang fulgt op på mig eller noget.”

Pige, 16 år, til BørneTelefonen

Børn med handicap

BØRNS VILKÅR ANBEFALER

- At det tydeliggøres, at kommunalbestyrelsens ansvar for indsatser også indebærer et særskilt fokus på at sikre børn og unge med handicaps ret til skolegang og inklusion.
- At det sikres, at sagsbehandlere, der arbejder med sager om børn og unge med handicap, har de rigtige kompetencer, og at man i hele processen har blik for barnets eller den unges og families ressourcer og behov.

Børns Vilkår finder det positivt, at der indføres et særskilt kapitel i Barnets Lov om hjælp og støtte til børn og unge med funktionsnedsættelser og deres familier.

Børns Vilkår finder det endvidere positivt, at kommunalbestyrelsen i medfør af § 80, stk. 2, skal sikre, at hjælp og støtte i medfør af kapitel 8 tilrettelægges med afsæt i barnets eller den unges perspektiv og i samarbejde med forældrene ud fra en konkret og individuel vurdering af det enkelte barns, den enkelte unges og den enkelte families ressourcer og behov.

Det er Børns Vilkår's erfaring, at børn og unge med handicap i langt mindre grad end deres jævnaldrende bliver inddraget i egen sag¹². Det er også Børns Vilkår's erfaringer fra kontakten med flere danske kommuner, at børn med handicap ikke inddrages på lige fod med jævnaldrende. Det sker på trods af, at alle børn og unge, jf. Børnekonventionen, har ret til at blive hørt vedrørende beslutninger, der vedrører deres liv. Børn og unges ret understreges yderligere af Handicapkonventionens artikel 7, pkt. 3, der fremhæver, at de har ret til at modtage handicap- og alderssvarende bistand for at virkeliggøre denne ret.

For børn og unge med handicap kan deres sproglige og/eller kognitive udfordringer gøre det svært for dem at udtale sig. Derfor skal enhver form for kommunikation, der er nødvendig for at gøre det lettere at udtrykke deres synspunkter, anvendes. Betydningen af ikke-verbale hjælpemidler fremhæves også i FN's Børnekomité's generelle bemærkning til Børnekonventionens artikel 12¹³ som afgørende for, at også denne gruppe af børn og

¹² Børns Vilkår (2022): Børn med særlige behov trives dårligere i skolen end deres klassekammerater.

¹³ FN's Børnekomité's generelle bemærkning til Børnekonventionens artikel 12.

unge kan realisere deres rettigheder. For at alle børn kan løfte deres rettigheder, skal de rette hjælpemidler være til stede.

Børns Vilkår finder det derfor meget vigtigt, at der gives særlig fokus til at høre børn med særlige udfordringer i deres sag. Det kræver særlige kompetencer og at man i hele processen har blik for det enkelte barn. Børn med handicap er en bred og heterogen gruppe, hvor individuelle tilgange og løsninger til støtte er afgørende for det enkelte barns behov, selvstændighed og udvikling.

Det er vigtigt at anvende og kende forskellige måder og metoder til at tilvejebringe barnets eller den unges perspektiv på, når de ikke selv kan udtrykke det verbalt, så man sikrer, at barnet eller den unge rent faktisk bliver hørt. Det er ikke nok at indhente andre professionelle eller pårørendes perspektiv på barnet eller den unge.

Det er Børns Vilkårs opfattelse, at det er af stor betydning, at fagprofessionelle har de rigtige kompetencer for at kunne inddrage børn og unge med handicap. Modenhed må ikke blive et argument for at *undlade* at inddrage børn og unge med handicap. Barnets perspektiv i form af såvel verbale som non-verbale former for kommunikation skal altid sammenholdes med barnets modenhed og alder.

I marts 2022 udgav Børns Vilkår analyserapporten *Børn med særlige behov trives dårligere i skolen end deres klassekammerater*.¹⁴ Rapporten viser, at børn og unge med særlige behov trives dårligere i skolen end deres klassekammerater. Det skal i den forbindelse understreges, at det efter Børns Vilkårs overbevisning er helt centralt, at også børn og unge med handicap skal have lige muligheder for at være en del af fællesskaber i skolen.

¹⁴ Børns Vilkår (2022): Børn med særlige behov trives dårligere i skolen end deres klassekammerater.

Udsatte børn og unges skolegang

Børns Vilkår finder det beklageligt, at der i nærværende lovudkast ikke er det fornødne fokus på, hvilken betydning skolegang og uddannelse har for målgruppen.

Anbragte børn og unge klarer sig markant dårligere i både 9. klasse og i videre uddannelse end deres jævnaldrende ikke-anbragte.¹⁵ Uddannelse og beskæftigelse er imidlertid de to største enkeltstående beskyttelsesfaktorer, der kan sikre børn og unge i udsatte og sårbare positioner de bedste forudsætninger for at klare sig godt i voksenlivet. Netop derfor er det Børns Vilkår holdning, at skolegang og uddannelse altid bør være et centralt omdrejningspunkt i beslutninger, der vedrører børn og unge, hvilket ikke fremgår af nærværende lovudkast.

Børns Vilkår vil i den sammenhæng gerne understrege, at det både gælder for børn og unge på opholdssted med intern skole, børn og unge, der har behov for et specialtilbud, men også de børn og unge, der går i et alment skoletilbud.

På samme måde bør fokus på skolegang ikke alene fokusere på selve 'starten' på en anbringelse, men i stedet være et styrket fokus på det løbende ansvar for at anbragte børn og unge trives socialt og fagligt i deres skoletilbud, selvom starten har afgørende betydning.

¹⁵ PWC og Policy Lab (2022): Unges vej ind i voksenlivet.

Unge og efterværn

BØRNS VILKÅR ANBEFALER

- At der indsættes "ungeparagraffer" i barnets lov, hvorefter udsatte unge har ret til støtte i overgangen, fra den unge fylder 15 år til den unge er 25 år med mulighed for forlængelse til det 27. år, hvis den unges støttebehov tilsiger dette.

Børns Vilkår finder det beklageligt, at der ikke med Børnene Først lægges op til, at reglerne om unge og efterværn revideres med den begrundelse, at der mangler viden på området. Det er Børns Vilkår's opfattelse, at der allerede er stor viden om området og at udskydelsen indebærer en stor risiko for, at den investering, der med Barnets Lov lægges i området, tabes, og at børnene ikke får den overgang til voksenlivet, som de har behov for.

Vi ved bl.a., at rigtig mange unge oplever overgangen som meget brat, og at støtten er afhængig af myndighedernes vurdering af den unge på vurderingstidspunktet, og at de unge savner kontinuitet i støtten, når anbringelsen ophører. Hertil ved vi, at de unge savner relationer, som de kan regne med.¹⁶

En undersøgelse lavet af PwC og Policy Lab fra foråret 2022 viser bl.a., at udsatte unge, der tildeles efterværn, i højere grad og tidligere påbegynder en ungdomsuddannelse, har en højere indkomst, begår mindre kriminalitet, end unge, der er i målgruppen for efterværn, men ikke får støtte eller alene får indsatser på voksenområder (f.eks. botilbud eller bostøtte).¹⁷

Det er Børns Vilkår's holdning, at vi ikke alene skal sikre, at flere unge får adgang til den allerede i dag eksisterende efterværnsindsats og at den forlænges, men at vi skal have et bedre efterværn, der sikrer at den unge er i job eller uddannelse, har bolig og netværk.

¹⁶ Bikubefonden (2021): Ung mellem anbringelse og eget hjem.

¹⁷PwC og Policy Lab (2022): Unges vej ind i voksenlivet.

”Jeg var til et statusmøde i dag, hvor jeg blev fortalt, at jeg skal flytte hjemmefra, når jeg fylder 18. Men både mine plejeforældre og jeg troede, at det var en beslutning, vi måtte tage sammen. Derfor havde vi lavet planer om, at jeg først skulle flytte hjemmefra, når jeg har gennemført min gymnasialeuddannelse. Problemet er især, at jeg få det svært med at både passe skolen og bo selv. Faktisk er jeg meget bekymret for, at dette valg, som kommunen har truffet, vil gå ud over min skolegang, venner og familierelationer.”

Dreng, 17 år, til BørneTelefonen

Psykologhjælp

BØRNS VILKÅR ANBEFALER

- At det fremgår af bemærkningerne, at kommunalbestyrelsen skal oplyse og informere barnet eller den unge om retten til at psykologhjælp.
- At lovudkastets § 41 skal omfatte børn, der er fyldt 10 år.

Børns Vilår finder der som udgangspunkt positivt, at børn og unge, der er fyldt 12 år, med lovudkastets § 41, har ret til at opsøge og modtage psykologbehandling i regi af civilsamfundsorganisationer uden forældremyndighedsindehavers samtykke. Børn der er i udsatte positioner, skal ikke holdes tilbage fra at modtage hjælp, såfremt den forælder der f.eks. er i et misbrug ikke har erkendt det, og dermed ikke vil samtykke til behandling af barnet.

Børns Vilår er imidlertid uforstående over for, hvorfor denne ret ikke også gælder for børn, der er fyldt 10 år.

Børns Vilår havde endvidere gerne set, at det blev ekspliciteret i bemærkningerne til lovudkastet, at kommunalbestyrelsen skal oplyse og informere barnet om denne ret, således at barnet har mulighed for at anvende rettigheden.

Social kontrol

BØRNS VILKÅR ANBEFALER

- At der fastsættes en frist for, hvornår risikovurderingen i medfør af lovudkastets § 18, stk. 3, senest skal foreligge.

Børns Vilkår finder det positivt, at kommunalbestyrelsen efter lovudkastets § 15, stk. 3, skal udarbejde et beredskab til forebyggelse, opsporing og håndtering af negativ social kontrol, æresrelaterede konflikter og ekstremisme samt at der i lovudkastets § 18, stk. 3, fremgår, at hvis screeningen af underretningen viser, at der kan være tale om æresrelaterede konflikter, har kommunalbestyrelsen pligt til at foretage en risikovurdering, inden barnets eller den unges forældre og netværk inddrages i sagen.

For effektivt at kunne forebygge og opspore negativ social kontrol, æresrelaterede konflikter og ekstremisme er det afgørende, at kommunen har de nødvendige ressourcer til at kunne sætte ind hurtigt.

Børns Vilkår finder det hertil problematisk, at der ikke er fastsat en frist for, hvornår risikovurderingen skal foreligge.

Børns Vilkår skal endvidere påpege, at forslaget kræver, at de sagsbehandlere, der behandler sager om negativ social kontrol og æresrelaterede konflikter, har de nødvendige kompetencer og viden om, hvilke mekanismer der er på spil, når børn og unge udsættes for negativ social kontrol, hvad tegnene er, og kompetencer til at gå i dialog med forældrene på et tidligt tidspunkt.

Fra Børns Vilkår's bisidderordning har vi flere eksempler på, at anbragte børn ændrer forklaring som følge af, at deres forældre eller anden familie har kontaktet dem med

henblik på at få dem hjem igen. Det kan i værste fald medføre, at et barn eller en ung bliver hjemgivet i stedet for, at få den nødvendige støtte og hjælp.

Der mangler efter Børns Vilkårs opfattelse en nærmere redegørelse af, hvordan kommunen skal sikre, at børn, der fortæller om social kontrol, æresrelaterede konflikter og ekstremisme beskyttes mod repressalier fra deres familie.

”En pige på 17 år kontakter Børns Vilkårs bisidderkorps, da hun har det skidt derhjemme. Hun fortæller, at hendes far kontrollerer og bestemmer over hende. Hvis hun siger ham imod, så spytter han på hende og siger, at han ville ønske, at hun ikke levede. Pigen fortæller også, at faren flere gange har slået hende med knyttet næve og støvsugerrør, hvis hun har gjort eller sagt noget, som han mener, er krænkende. Hun er meget bange for at fortælle alt dette til kommunen og samtidig opgive sin anonymitet, da hun er bange for, hvad forældrene vil gøre, når de får det at vide.”

Bisidder, Børns Vilkårs bisidderkorps

Bilag 1: Oversigt over Børns Vilårs anbefalinger til Barnets Lov

Tema	Anbefalinger
Børnesyn og børneinddragelse	<ul style="list-style-type: none"> - At det i bemærkningerne til lovudkastets § 5, stk. 3, nærmere præciseres, at kommunen som det klare udgangspunkt skal tilvejebringe og inddrage børn og unges holdning og synspunkter ved samtale, men at inddragelse i særlige tilfælde efter barnets eget ønske, og hvis det vurderes at være til barnets bedste, kan foregå på anden vis, f.eks. ved direkte kontakt som telefonsamtale eller videosamtale. - At kommunalbestyrelsen forpligtes til at afholde en fysisk samtale med barnet eller den unge i forbindelse med afgørelser efter lovudkastets § 32, stk. 1, nr. 3, nr. 6, og nr. 7, § 46, § 47, § 52, § 98, § 100, § 104, § 105, § 114, § 115, § 117 og § 120.
Sikring af barnets rettigheder	<ul style="list-style-type: none"> - At der oprettes en børnerådgiverfunktion, der har til opgave proaktivt at tage kontakt til barnet eller den unge, ved opstart af et kommunalt sagsforløb og rådgive barnet om sagens forventede forløb, de forskellige aktørers rolle samt barnets rettigheder, herunder f.eks. ret til bisidning, ret til inddragelse og ret til at klage over en afgørelse.
Samtykke	
- Forebyggende indsatser	<ul style="list-style-type: none"> - At børn, der er fyldt 10 år, skal samtykke til forebyggende indsatser efter § 32, stk. 1, nr. 1 om ophold i ungdomsklub mv., § 32, stk.1, nr. 3 om en kontaktperson til barnet, § 32, stk. 1, nr. 4 om formidling af praktiktilbud for den unge.
- Anbringelse	<ul style="list-style-type: none"> - At børn fra 10 år, der anbringes uden for hjemmet efter lovforslagets § 46, skal samtykke til deres egen anbringelse, da denne indsats er så indgribende i barnets liv, herunder flytning af bopæl, nye omsorgspersoner og i mange tilfælde ny skole, venner og omgivelser.
Stabil voksenkontakt i barnets møde med systemet	<ul style="list-style-type: none"> - At det i bemærkningerne til lovforslaget præciseres, at kommunen skal etablere systematiske procedurer, der sikrer en for barnet og den unge tydelig, forudsigelig og håndterbar overdragelse af sager ved sagsbehandlerskift. Det kan f.eks. gøres ved, at skiftet skal begrundes mundtligt og skriftligt direkte til barnet eller den unge, og at den nye sagsbehandler skal tage kontakt til barnet eller den unge og have læst barnets eller den unges sag inden første møde.
Flere sagsbehandlere på svære sager	<ul style="list-style-type: none"> - At kommunalbestyrelsen oplyser barnet om, at barnet altid kan frasige sig, at et møde foregår med to sagsbehandlere. Dette både ved børneudredningen og ved det personrettede tilsyn. - At barnet altid vejledes om retten til bisidder forud for møder med to sagsbehandlere.

Ny terminologi	<ul style="list-style-type: none"> - At det undersges, hvordan de forskellige betegnelser og udtryk opfattes og bruges - primært blandt målgruppen, men også med inddragelse af mere grundlæggende lingvistisk viden.
Screening, afdækning og udredning af barnets behov	
- Forudsætning om særlige børnefaglige kvaliteter	<ul style="list-style-type: none"> - At det i bemærkningerne til lovudkastets § 17 præciseres, at det forudsættes, at alle sagsbehandlere, der laver screeninger efter § 17, har dokumenteret særlige børnefaglige kvalifikationer. - At socialrådgiveruddannelsen styrkes. - At der udvikles og igangsættes en national udbredelse af en specialiseret børnerådgiveruddannelse som efteruddannelsestilbud for socialrådgivere i myndighedsrollen og med arbejds erfaring inden for området.
- Klagemulighed	<ul style="list-style-type: none"> - At børn og unge får ret til at påklage kommunalbestyrelsens beslutning om, at problemstillingen ikke kræver yderligere afdækning eller udredning af barnets eller den unges støttebehov, jf. § 18, stk. 1, nr. 1.
- Frister	<ul style="list-style-type: none"> - At der i lovudkastet indsættes specifikke frister for, hvornår kommunalbestyrelsen senest skal foretage den indledende screening, jf. lovudkastets § 18, afdækning, jf. lovudkastets § 19 og udredning, jf. lovudkastets § 20.
- Undersøgelse af søskendes forhold	<ul style="list-style-type: none"> - At lovudkastets § 21, stk. 2, skal omfatte alle børn og unge under 18 år, herunder børn og unge, der er i hjemmet i kortere tidsrum, f.eks. børn, der er på weekendbesøg eller lign. ved en samværsforælder.
Anbringelse	
- Forebyggelse af omsorgssvigt, ikke anbringelser	<ul style="list-style-type: none"> - At det i bemærkningerne til lovudkastets kapitel 5 præciseres, at det forudsættes, at alle sagsbehandlere, der behandler sager om anbringelse af børn og unge efter reglerne i kapitel 5, har dokumenteret særlige børnefaglige kvalifikationer. - At socialrådgiveruddannelsen styrkes. - At der udvikles og igangsættes en national udbredelse af en specialiseret børnerådgiveruddannelse som efteruddannelsestilbud for socialrådgivere i myndighedsrollen og med arbejds erfaring inden for området.
- Ret til at bede om en anbringelse	<ul style="list-style-type: none"> - At sagsbehandlere, der vurderer, om der skal foretages en udredning på baggrund af en henvendelse fra et barn eller en ung, jf. § 48, stk. 2, skal have de nødvendige børnefaglige kvalifikationer og erfaring. - At børn og unge, der er fyldt 10 år, skal kunne påklage kommunalbestyrelsens beslutning om, at der <u>ikke</u> skal udarbejdes en børneudredning efter lovudkastets § 20 og herunder vurdere, at kriterierne i lovudkastets § 46 og 47 er opfyldt til Ankestyrelsen. - At det i lovtæksten fastsættes en frist for, hvornår kommunalbestyrelsen senest skal foretage vurderingen i medfør af lovudkastets § 48.

- Samvær under anbringelse uden for hjemmet	<ul style="list-style-type: none"> - At det i bemærkningerne tydeliggøres, at barnet eller den unge efter lovudkastets § 5, stk. 3, skal inddrages i alle beslutninger og afgørelser om barnets eller den unges forhold. - At barnets eller den unges holdning til omfang, rammer og sted for samværet m.v. skal inddrages ved samtale med barnet eller den unge. - At børn og unge skal kunne påklage kommunalbestyrelsens beslutning om, at samværet ikke skal suspenderes, jf. lovudkastets § 103, stk. 2. - At lovudkastets § 104, stk. 5, 1. pkt. affattes således: Der kan ikke efter stk. 2 og 4 træffes afgørelser, som medfører, at samvær og kontakt kun må finde sted mindre end en gang hver tredje måned. - At samtykke i medfør af § 104, stk. 3, skal gives af børn, der er fyldt 10 år.
- Permanent anbringelse	<ul style="list-style-type: none"> - At børn og unge skal kunne påklage kommunalbestyrelsens beslutning om, at der ikke skal udarbejdes en indstilling om permanent anbringelse, jf. lovudkastets § 68, stk. 1, 2. pkt. - At autoriserede psykologer, der foretager tilknytningsvurderinger, skal have en relevant specialistgodkendelse fra Dansk Psykologforening. - At der skal benyttes validerede test og metoder til at afdække barnets relation og kvaliteten af tilknytningen til barnets omsorgspersoner. Videnskabeligt funderede metoder skal anvendes som et supplement til den samlede undersøgelse som retningslinjerne foreskriver.
- Skift i anbringelsessted	<ul style="list-style-type: none"> - At plejefamilierne <u>ikke</u> skal kunne anmode Ankestyrelsen om en vurdering af kommunalbestyrelsens afgørelse efter § 97, stk. 2, om ændring af anbringelsessted for et barn under 10 år. - At der fastsættes en frist for, hvornår Ankestyrelsens vurdering efter anmodning i medfør af § 98, stk. 2, senest skal foreligge
- Hjemgivelse	<ul style="list-style-type: none"> - At plejefamilierne <u>ikke</u> skal kunne anmode Ankestyrelsen om en vurdering af kommunalbestyrelsens afgørelse efter § 101, om hjemgivelse for et barn under 10 år. - At der fastsættes en frist for, hvornår Ankestyrelsens vurdering efter anmodning i medfør af § 102, senest skal foreligge.
- Følg eller forklar-princippet	<ul style="list-style-type: none"> - At lovudkastets § 51, stk. 3, skal omfatte søskende under 18 år.
- Afgørelse om adoption før fødselstermin	<ul style="list-style-type: none"> - At sagsbehandlere, der behandler sager efter reglerne i § 49, løbende skal inddrage sundhedsfagligt personale omkring familien i sagsbehandlingen
- Venskabsfamilie	<ul style="list-style-type: none"> - At kommunen skal sikre en samlet indsats under barnets anbringelse, hvor barnets biologiske familie og allerede eksisterende netværk kan være en del af løsningen.
Adoption	
- Afgørelse om adoption før fødselstermin	<ul style="list-style-type: none"> - At sagsbehandlere, der behandler sager efter reglerne i § 69, skal have adgang til relevant og praksisnær sparring og supervision.
- Plejefamilieadoption	<ul style="list-style-type: none"> - At autoriserede psykologer, der foretager tilknytningsvurderinger, skal have en relevant specialistgodkendelse fra Dansk Psykologforening.

	<ul style="list-style-type: none"> - At der skal benyttes validerede test og metoder til at afdække barnets relation og kvaliteten af tilknytningen til barnets omsorgspersoner. Videnskabeligt funderede metoder skal anvendes som et supplement til den samlede unders3gelse som retningslinjerne foreskriver.
Barnets Plan	<ul style="list-style-type: none"> - At barnets plan skal v3re obligatorisk ved alle indsatser, medmindre hensynet til barnets bedste taler herfor og det i 3vrigt findes ubet3nkeligt. - At et barn, der er fyldt 10 3r, skal samtykke til udarbejdelse af barnets plan.
Opf3lgn3ng p3 indsatsen	
- L3bende opf3lgn3ng	<ul style="list-style-type: none"> - At lovudkastets § 95 3ndres, s3 der fasts3ttes specifikke intervaller for, hvorn3r kommunalbestyrelsen forpligtes til at f3lge op p3 enkelte indsatser efter lovudkastets §§ 32, 46, 47, 114-116 og 120. - At det i lovudkastets § 95 fremg3r, at barnet eller den unge som udgangspunkt skal inddrages ved samtale, men at opf3lgn3ngen efter barnets eget 3nske, kan ske p3 andre m3der f.eks. telefonsamtale, videosamtale eller lign., hvis hensynet til barnets bedste taler herfor. - At der i lovudkastet inds3ttes en undtagelsesbestemmelse, hvorefter opf3lgn3ngen kan ske i et mindre omfang end det i lovudkastets § 95 angive, hvis barnet anmoder herom, hensynet til barnets bedste taler herfor og det i 3vrigt findes ubet3nkeligt. Hvis opf3lgn3ngen sker i et mindre omfang end det i lovudkastets § 95 angive, skal dette begrundes i barnets plan, jf. endvidere afsnittet om barnets plan.
Unge og efterv3rn	<ul style="list-style-type: none"> - At der inds3ttes "ungeparagraffer" i barnets lov, hvorefter udsatte unge har ret til st3tte i overgangen, fra den unge fylder 15 3r til den unge er 25 3r med mulighed for forl3ngelse til det 27. 3r, hvis den unges st3ttebehov tilsiger dette.
Psykologhj3lp	<ul style="list-style-type: none"> - At det fremg3r af bem3rkningerne, at kommunalbestyrelsen skal oplyse og informere barnet eller den unge om retten til at psykologhj3lp. - At lovudkastets § 41 skal omfatte b3rn, der er fyldt 10 3r.
Social kontrol	<ul style="list-style-type: none"> - At der fasts3ttes en frist for, hvorn3r risikovurderingen i medf3r af lovudkastets § 18, stk. 3, senest skal foreligge.

Bilag 2: Børns Vilkår's forslag til etablering af en kommunal børnerettighedsrådgiver

Barnets Lov giver børn og unge flere rettigheder. Og det er positivt! Men rettigheder kan ikke stå alene. Det er vigtigt, at barnet og den unge kender til sine rettigheder. De har brug for støtte fra myndighederne eller andre kompetente voksne.

Der er mange børn, der henvender sig til Børns Vilkår for at få en bisidder, fordi de ikke får den hjælp og støtte, de har brug for og krav på i deres sag. Og ikke føler sig godt behandlet når de er i kontakt med myndighederne.

Det er en gennemgående erfaring fra de sagsforløb, som Børns Vilkår støtter børn i, at børn og unge ofte oplever deres sagsforløb som uoverskueligt og uforståeligt. Børns Vilkår's erfaring fra bisidderordningen er, at børn har brug for hjælp til at forstå, hvorfor der gribes ind, og hvad der kommer til at ske med dem som følge af kommunens indgriben. Også i forhold til de konkrete møder med sagsbehandleren oplever børnene det ofte som uklart, hvad formålet med mødet er, og hvilket mandat de forskellige kommunale aktører har. Det er også Børns Vilkår's erfaring, at kommunen i mange tilfælde ikke yder tilstrækkelig vejledning om, hvilke rettigheder, barnet eller den unge har – f.eks. retten til bisidning og retten til at klage over en afgørelse.

Børns Vilkår forslår derfor, at der oprettes en neutral børnerettighedsrådgiverfunktion i kommunerne.

Formålet med børnerettighedsrådgiveren er:

1. at alle børn og unge, der *indleder* et sagsforløb i kommunen, bliver proaktivt og neutralt oplyst og rådgivet om formålet med kommunens sag, det forventede sagsforløb, de forskellige aktørers rolle og barnets rettigheder, herunder ret til bisidning, ret til inddragelse og ret til at klage over en afgørelse, som udgangspunkt inden første møde med deres sagsbehandler.
2. at alle kan henvende sig til børnerettighedsrådgiveren med henblik på at få generel rådgivning om kommunens børne og ungeområde, herunder sagsbehandling i børne og ungesager, de forskellige aktørers rolle, barnets rettigheder, kommunens tilbud mv.

Organisering:

Alle kommuner skal have en børnerettighedsrådgiver tilknyttet, der har ressourcer til proaktivt at kunne kontakte alle børn og unge, der indleder et sagsforløb i kommunen samt ressourcer til at kunne yde generel vejledning vedrørende kommunens sagsbehandling og tilbud i børne og ungesager. Børnerettighedsrådgiveren kan enten være forankret i én eller flere kommuner afhængigt af kommunernes størrelse og antal af børnesager. Børnerettighedsrådgiverne placeres uafhængigt af kommunernes børne- og ungeafdelinger. Børnerettighedsrådgiveren har ikke

mulighed for at tilgá sagerne eller yderligere oplysninger i de enkelte sager, end de oplysninger der videregives af børne- og ungeafdelingen i forbindelse med at kommunen indleder en børne- eller ungesag.

Socialtilsynet fører tilsyn med børnerettighedsrådgiverne. Børnerettighedsrådgiverne kan underrette Socialtilsynet samt Ankestyrelsen, hvis børnerettighedsrådgiverne får kendskab til fejl og mangler i den kommunale sagsbehandling.

Særligt ved akutte møder

Ved akutte møder vedrørende vold og overgreb, hvor barnet eller den unge ikke kan varsles om samtalen, skal sagsbehandleren kontakte børnerådgiveren mhp. at blive klædt på til at tage denne snak med barnet i begyndelsen af det akutte møde. Sagsbehandleren skal dermed også sikre, at der er en bisidder til rådighed ved samtalen, såfremt barnet ønsker at lade sig bistå.

Børnerettighedsrådgiverens faglige baggrund

Børnerettighedsrådgiveren har en social- og børnefaglig baggrund med juridisk indsigt typisk socialrådgiveruddannet.